

בני ברק - אלעד

ח' מרחשון תשע"א

תוכן הענינים

לקח טוב..... עמוד ג'
קול תפילה..... עמוד ה'
שבת בשבתו..... עמוד ז'
דבש תמרים..... עמוד ט'
בשפתי צדיקים..... עמוד י"א
פרפראות לחכמה..... עמוד י"ג
וודרשת וחקרת..... עמוד י"ד
הילולא דצדיקא..... עמוד י"ז
דבר בעתו..... עמוד י"ט
משולחן מלכים..... עמוד כ"א
דברות קודש..... עמוד כ"ה

ס'ת	ס'ש	מ'ש	ה'ת	זמנים
10:24	9:16	7:27	6:01	ברוקלין
10:49	9:12	7:27	6:01	קרית יואל
10:49	9:12	7:26	6:01	מאנסי
10:49	9:13	7:28	6:02	עליקוואד
10:48	9:08	7:20	5:54	מאנטרעאל
11:00	9:18	8:50	7:19	מעלבירן
10:35	8:55	8:22	6:53	בוענאס איירעס
10:56	9:25	7:18	5:53	לאנדאן
11:04	9:18	7:23	5:58	מאנטשעסטר
11:37	9:53	8:00	6:32	אסטווערן
10:48	9:07	7:17	5:51	וועני
9:32	7:50	6:20	4:46	בני ברק
9:32	7:50	6:23	4:31	ירושלים

לוח יסודי התורה

ל:	סוּבַת	זִנְטָאג
ל:	סוּבַת	מֵאָסָאג
ל:	סוּבַת	דִּינְסָאג
ל:	סוּבַת	בִּי טוֹרָאד
ל:	סוּבַת	דאַנעשטאָג
חורב		פֿרייטאָג
חורב		שבת קודש

להכנסת מודעות, ברכות מזל טוב,
הנצחת שם, לעילוי נשמת, אפשר לפנות:

בארה"ב:	באר"י:
להר"ר מענדל פריעדמאן הי"ו	להר"ר אנשיל אילאוויטש הי"ו
845-662-5579	011-972-527648437

וילך אברם כאשר דיבר אליו ה'

ישיבת וואלאזשין חיתה כמרקחה, בחורי הישיבה, המצויינים והחריפים שבה, כולם יגעו את מוחם בסוגיא אחת ויחידה, קשת ועצומה.

רבי אייזל הריף, מגאון הדור, הגיע לוואלאזשין לחפש חתן לבתו, והיות ולא היה בכוחו לבחון את כל בחורי הישיבה, הוא שאל בבית המדרש קושיא עצומה, והכריז כי הבחור אשר יצליח לתרצה, הוא יהיה חתן לבתו.

עמלו הבחורים, אימצו את מוחותיהם, שקדו יומם ולילה, שכן מי אינו רוצה להיות חתנו של גאון הדור. תור ארוך השתרך לפני דלת חדרו של רבי אייזל, בחורים מופלגים הרצו לפניו את תירוציהם, אך איש לא הצליח למצוא את התירוץ הנכון לקושיא.

לאחר ימים אחדים יצא רבי אייזל בידיים ריקות, לאחר שעברה המרכבה כבדת דרך מן העיר, שמע לפתע העתלון קול קורא מאחוריו: "עצור, עצור!" אחד מבחורי הישיבה, קרב תשוש ויגע אל המרכבה: "רבי", קרא מתנשף, "את התירוץ!".

שאל לו רבי אייזל: "האם מצאתם תירוץ לקושיא?", והבחור השיב "לא רבי", והמשיך ואמר "אני חייב לרעת – מהו התירוץ...".

אורו פניו של רבי אייזל הריק, והכריז ואמר: "בך בחרתי!", תשוקתך העצומה לתורה אשר הריצה אותך עד לכאן... לא הכבוד הוא זה שהמריד ודחף אותך אותך לחפש את התירוץ, אלא אהבת התורה לשמה, אותך בחרתי ואתה תהיה חתני".

אותו תלמיד ישיבת וואלאזשין המשיך להתמיד בתלמודו והפך לאחד מגדולי הדור, הבחינה זו שהבחין רבי אייזל הריף בצמאנו הגדול לתורה הוכיחה את עצמה היטב, הצמאון הביא לגדולות בתורה.

כֹּאשֶׁר אמר הקב"ה לאברהם ללכת לארץ כנען ולעזוב את מולדתו ואת בית אביו, וזהו אחד הנסיונות שבו ניסה ה' את אברהם. ולכאורה הרי הקב"ה הבטיח לאברהם שהליכה זו תהיה לטובתו ולחנאתו, ואם כן מהו הנסיון.

אכן אברהם אבינו נתנסה מאיזה טעם הוא ילך לארץ כנען, האם הוא ילך מתוך אמונה שלימה בה' שציווה עליו ללכת ללא שום מחשבת וציפיה לתשלום גמול, או שמא ההבטחות להנאתו ולטובתו זאת היתה סיבת הליכתו, ועל כך אמר הפסוק שאברהם אבינו עמד בנסיון "וילך אברהם כאשר דיבר אליו ה'", הוא הלך אך ורק מחמת ציווי ה' ללא כל ציפיה לשכר או להנאות שהוא יזכה להן בעקבות הליכה זו. אותו מוהר לב של אברהם אבינו הוא שייחד אותו והוא שהצביע על גדלותו ועל אמונתו הזכה.

וְיִבְרַךְ אֱלֹהִים אֶת יִצְחָק

ביקרא דאורייתא, נביע בהני שורתא, בברכה מרובה,
ובכל לשון של חיבה, ברכת מולא טבא וגדיא יאה, משמי מרומא עילאה,
קדם מע"כ יודינו היקר האי גברא יקורא, עושה ומעשה צדקה וחסד תדירא,
לבו ער ופתוח לכל קדשיו, ראש וראשון לכל דבר קודש בקרב קהילתו,
עומד לימין כוללנו בכל עת ובכל שעה, ברוח נדיבה ובמסירות עצומה ונפלאה

הרבני הנגיד הנפבד, רודף צדקה וחסד
מוה"ר יצחק אייזיק ווייס הי"ד
נפטר להתנחך של פולדלץ הק'

לרגל שמחתו בנישואי בנו היקר והמהולל

כמר אהרן נ"ו

למז"ט ובשעטו"מ

יה"ר שמשמחה זו יושפע לו רב ברכות ושובע של שמחה,
ויוסף עליו ה' אלהי פעמים ככה, להרבות ולהמשיך בפעליו הנמרצים והכבירים,
ותמיד נספר תהילתו ונהללו על מעשיו הישרים, וכט"ס

המברכים בברכת התורה, בחודאח וברגשי חוקיה
משרד התאחדות האברכים

תחלת מולל עצי חיים

לקח טוב

ליקוטים יקרים, מפי סופרים וספרים, ע"ד מוסר והסידות נאמרים

וישוב אל ה' וירחמנו, אולם אם האיש שוטה ואננו מרגיש כלל ביסודים חלא להתעורר לתשובה, מה יועיל אם יתסר, ע"ז פעל אאע"ה שישב אותם בתשובה ע"י השפעת טובה, וזהו וישב אותם כלשון בשובה ונחת תושעו, ששועתי יהיה ע"י שובה ונחת, וזהו לכשיעשו בניך פגרים בלא גידים ועצמות, דרמו כשיעברו ח"ו על שם"ה לית כמנון הגידים, ורמ"ח מ"ע כמנון האברים, וכוונת עומדת לזם שישעו בשובה ונחת. (ישמח ישראל)

☆

אמרי נא אחותי את, התורה"ק מבקשת מאתנו, אמרי נא לי אחותי את, ר"ל מדבק אנכי בך, למען ייטב לי בעבורך, היינו בעת אשר אנכי עוסק בך, ודוהה נפשי בגלך, ר"ל וגם בעת אשר אנכי "גולל" להתורה יהיה לי ג"כ "דוה" מעמך, וכאז"ל, תורה בין בעידנא דעסיק בה, ובין בעידנא דלא עסיק בה מגנא ומצלל. (באר המים)

☆

אמרי נא אחותי את, ונ"ל כי אנו צריכים לקיים התורה שיהיה לנו הרהבה גדולה, הגם שאדם יכול לצמצם עצמו ללמוד תורה מעוני ח"ו, אבל מהקיום התורה מהצורך לשפע טובה, כי יש מצות שצריכים לפזר מעות עליהם כעשית טובה ולולב ואתרוג ודומיות, וכ"כ מצונו שהשי"ת ב"ה נתן לנו מקודם סוף לאכול ואח"כ התורה"ק, וזהו אמרי נא אחותי את אחותי רומם על התורה למען ייטב לי בהרהבה, בעבורך שאוכל לקיימה תורה, ודוהה נפשי בגלך, גלך נקרא פרנסה לשון גלל זה השן כדאיתא בגמ' היינו כדי שיהיה לו פרנסה וכ"ס. (אור לשמים)

☆

ומלכי צדק מלך שלם הוציא להם ויין והוא כהן לקל עליון, מדלא אמר בהיפך ומלכי צדק מלך שלם והוא כהן לקל עליון הוציא להם ויין, רמז לן שבוה עצמו היה נעשה כהן לקל עליון שנתן לאברהם להם ויין, ע"ד הרצאה לנכ"י יין ע"ג מזבח בזמנה זה, ימלא גרונן של ת"ח יין. (חתם סופר)

אם השמאל ואימנה ואם הימין ואשמאלה, אם מפתח השמן במדת הדין, אם השמאל, שאי אפשר לשוב לו יתברך, אז אני מאמין שהוא רחום וחונן והוה ואמונה, ולהיפך אם יפתחו הימין, חמא וד' מוחל לך, אז ואשמאלה, תדע כי לא ינקח ה', וז"ש והסר שטן מלפנינו ומאדרינו, והכן. (ביציתא נהורא)

המתחברים לצדיקים לא יעשו סתם כתנועותיהם ומעשיהם, רק כ"א כפי שכלו באמת

ויאמר מה תתן לי ואנכי הולך עירי ובן משק ביתי הוא דמשק אליעזר, וקשה לפי דרשת הגמ' שדולה ומשקה מתורת רבו לאחרים, א"כ לאיזה ענין חוכר אברהם אבינו בהתנצלותו לפני השי"ת ובן משק ביתי הוא דמשק אליעזר.

ע"כ נראה שדברי הגמ' רמזו לנו על ענין אחר שצריך לידע ולהדע לבני אדם המתחברים עצמם לצדיקים, שלא ילמדו עצמם לעשות כתנועותיהם והנהגותיהם כמצות אנשים מלומדה, היינו מפני שהצדיק הוא עושה כך – יעשה הוא ג"כ כמדות, כי זה הוא לא טוב מאד, רק שילמד לעשות כפי שכלו באמת לאמיתו, לעבוד את השי"ת בלב נכון, וזה הוא שאמר אברהם אבינו ובן משק ביתי הוא דמשק אליעזר שדולה ומשקה מתורת רבו לאחרים, פי' שדולה ומשקה שלומד אותם לעשות מצות אנשים מלומדה, לעשות מה שרבו עושה, וזהו לא טוב, והשיב לו השי"ת לא יירשך זה כי אם אשר יצא ממעריך וכו', ועדיין היה ירא א"א שגם יוצאי חלציו יעשו מצות אנשים מלומדה, ע"כ הוציא אותו והוצה ואמר לו ספור הכוכבים וכו' פי' דוגמת הכוכבים שדם בעלי שכל, כדכתיב והמשכילים יזהירו וכו', והכוכבים כל אחד מאיר בפני עצמו ולא זה מזה, והבטירו השי"ת שכן יהיה וזרעו שיעבדו את השי"ת כל אחד לפי שכלו, ולא יעשו מצות אנשים מלומדה, רק הכל באמת, והכן. (מאור ישמש)

אנכי מגן לך שברך הרבה מאד, וכי אברהם היה עובד ע"מ לקבל פרס, אלא אדרבה ע"י שחשב בלבו שנכו לו מזכיותיו והחליט בלבו שיעבוד להשי"ת בלא שום קבלת פרס ובלי שבר רק בחנם, ע"ז אמר לו הקב"ה אנכי מגן לך, מגן לשון מגנא ר"ל כמו שבדעתך לעבוד למגנא, לי שברך הרבה מאד, וכן אשר מגן צריך בידך לשון מגנא כנ"ל. (נצמה אל צבי)

☆

ויירד העיט על הפגרים, כמד' אר"א נסב אברהם מכישה ודוה מכיש לחזק ולא היו מכתשין אעפ"כ וישב אותם אברהם בתשובה אר"ע לכשיעשו בניך פגרים בלא גידים ועצמות וכוונת עומדת לחזק, עכ"ל, פי' דהקב"ה מוסר את האדם שישב וישיב מעשיו, וזה שנמל מכישה והיה מכיש לחזק, אולם זה הוא רק בדרת דעת, שעי' היסורים יתן אל לבו על מה באו עליו

ויאמר ה' אל אברהם לך לך וכו' ואעשה וכו', והנה הגם שיזכה האדם לשמוע מפיו של הקב"ה דברים כאלו המלאים ברכות, עכ"ז אם נתקיימו הברכות הלא נתקיימו, ואם לא נתקיימו אכ"ז לא יפול ממדרגתו ולא יהיה לו שום ספקות בהאמונה חלילה, רק יאמין בה' ואין להדרר אדרי. (באר המים)

☆

והיה ברכה, פרש"י בך חותמין, פי' שהשי"ת מנהיג עולמו בחסד, ואף שיש דברים שנראים לנו שאינם מומדת החסד עם כל זה החסד נגזר וסתום בהם, אך אחר כך כשנתגלה החסד הדינים למפרע שחבל היה מבחינת חסד רק שלא היה החסד נראה, נמצא שמוקף כל דבר תכלית וחומתו חסד, למשל אם אדם חולה ונתרפא וכן כל הרעות סופם חסד, וזהו שאמרו בך חותמין, שמוקף חותם כל דבר הוא בחסד. (זרע קודש)

☆

וילך אברהם כאשר דיבר אליו ה' וכו', ר"ל הצדיק רצונו לילך בדרכי השם בבחינה זאת כאשר דיבר ה' דהיינו באותו הבחינה ממש שדיבר ה', בודאי הדיבור ההוא בקדושה ובטהרה ובדבוקות, כן דרך הצדיק הרצה לעשות ולקיים מצותיו ית' שיעשה ג"כ בבחינה זו, וילך אותו לזר ר"ל החלק הרע שבאדם המעורב בטוב ורע מוחיל להתגבר עליו להדירו מדרגתו הטוב, והתקנה להכניע חלק הרע הוא שיהיה האדם שפל מאוד בעיני עצמו בלא נחשב רק כדרך הנוסף. (נזעם אלימלך)

☆

ויבן שם מזבח לה' הנראה אליו, וי"ל למה כתב אליו, ונראה לי כי באמת שהקב"ה הבטיח לאברהם בבאן מוזה הגשמייות, ולכן היה צריך מזבח, והוא ענין הקרבה להקריב המזבח הזאת להבורא יתברך, וזהו הוא פי' הפסוק ויבן שם מזבח לה' הנראה אליו, בשביל טובתו כי מלת אליו הוא בשביל טובתו, ולכן הוצרך למזבח, והוא ענין הקרבה, והכן. (קדרשת לוי)

שלמי תורה וברכה

בעת אשר עדיין מרחשין שפתינו מהרישומא קדישא בחרדת קודש והתרוממות הנפש של הימים הנוראים והימים טובים בצל הקודש של כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א לא נוכל להתעלם מלהביע רגשי תודה וברכה המפעמות בלבינו קדם ידידינו האברך החשוב, על כל יודעיו ומכיריו אהוב וחביב, לב טוב ומרבה להיטיב חן וחסד נסוך על פניו, ושמו הטוב בפעליו הכבירים הולך לפניו, ישמח **משה** במתנת חלקו וחבלו, אשרי שככה לו

העסקן היקר והנעלה, נחמד למטה ואהוב למעלה

הר"ר אלטער משה קליין הי"ד

אב"י בקרית יואל יע"א

על אשר השליך עצמו מנגד למענינו בהתמסרות עצומה ונפלאה ודאג לנו שלא יחסר לנו ככל צרכינו בכל עת ובכל שעה ובטוב לבבו השתדל אש"ל על כל אחד מאתנו

יחיד מלפני אבינו שבשמים, שיזכה להמשיך להרבות פעלים להגדיל תורה ולהאדירה, מתוך רב שמחה ואורה, עדי נזכה לביאת משיח צדקינו, ומלכינו מרן רבינו שליט"א בראשינו, בב"א.

העברים בשיר וקול תודה

תלמידי ישיבת מהרי"ט בני ברק

אשר זכו להסתופף בצל כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א בימים נוראים וימים טובים העל"ט

משה יואל אקער, משה הירש, יונה שווארץ, אהרן משה גראס, יונתן בנימין כנען, אברהם שלמה דאווידאוויטש, אברהם שאול ווייסהויז, שמעון אהרן איצקאוויטש, יצחק שמעון ווייס, יואל עקשטיין, משה עקשטיין, צבי יאזשעף, עזריאל יאקאב, עזריאל שווארץ, יואל גראס, יואל משה האראוויטש, יואל יהושע גראס, שמעון יאזשעף, נח צבי יאזשעף, אהרן טויסיג, עזריאל שאול היילברון, אשר אנטשיל אפל, יחזקאל שרגא בראך, אברהם יצחק בארמינקא, אליהו ביקשנשפאן, שמעון ישכר שלמה יאקאבאוויטש, אלחנן פויגל, נחמן בראך, אביגדור יו"ט שישא, גרשון פעלבערבוים

קול תפילה

אמרות קודש בעמנו תפילה נאמרים
על פרשת השבוע ערוכים וסדורים

אנציה בא להתפלל עם ישראל תפילת נצילה

ואעשך לגוי גדול, ופירש רש"י זה שאומרים אלקי אברהם, ואברכך זה שאומרים אלקי יצחק וכו', יבואר על פי מעשה אשר הובא בספר עמק המלך, שפי"א בערב יום כיפור לעת ערב בעיר חברון, היה חסר איש א' למנן עשרה, ונצטערו יושבי העיר מאוד, והיה להם נס ומופת גדול, שבא אברהם אבינו ע"ה ועמד עמדם בתפלה, עד אחר תפילת נצילה ואחר כך נעלם מהם, עיין שם, וזה הרמז בדברי רש"י ז"ל כך חותמין וכו' כי תפלת נצילה היא גמר החתימה. (מפארת שלמה)

כשמתפלל על עצמו ועל אחרים נעשה כמעייין הנובע

על כן קרא לבאר באר לחי ראי, וקשה הלא אין לידע על איזה באר קרא כן, אלא הכלל התורה היא נצחיות, ואינה סיפורי מעשיות, ולומד את האדם דרכי תשובה, כי היצחק מפתח האדם ואומר לו שהוא כולו טוב, ע"כ יראה האדם ויזהר, שלא יניח לפתות את עצמו ויעשה תמיד תשובה ומעש"ט, ומלת באר היא האדם שצריך להיות כמעייין הנובע, לעשות תמיד מעש"ט שהם מן השורש, כמו הבאר שהיא מהמקור, וזהו ע"כ קרא לבאר היינו כשורצה האדם שיהיה נקרא באר יכול לפעול זאת הבחינה על ידי לחי ראי, שיראה תמיד לעסוק בתורה ומצוות ומעש"ט ולעשות תשובה, ויהיה לו חיות, כי זה הוא חיות של אדם, גם יראה להביא שאר אנשים לתשובה, יתפלל על זה על עצמו ועל שאר אנשים ואז יבוא לבחינת באר שיהיה כמעייין הנובע של תורה ומעש"ט ותשובה אמון. (רזין לאורייטל)

עיקר התפילה היא בלב

ואעשך לגוי גדול פירש"י זהו שאומרים אלקי אברהם וכו' יכול חותמין בכולם ת"ל והיה ברכה בך חותמין ולא בהם ועניתי ואמרת לפרש עפ"י ששנינו במס' אבות על שלשה דברים העולם עומד על התורה ועל העבודה ועל גמילות חסדים, וביארו בספ"ק כי התורה והעבודה צריכים שיהיו מקושרים עם גמילות חסדים דהנה אמרו חז"ל תורה תחילתה גמילות חסדים וסופה גמילות חסדים וכן עבודה כתב ק"ו היש"מ דבאמת עיקר העבודה הוא בלב ולפי"ז יקשה מדוע מתפללים בפה והתירוץ למען ילמדו ממנו בנ"א שאין להם דעת שיתעוררו לעבודת ה' כמותו, עיי"ש, והנה בזה"ק רמז שלשת עמודי העולם על שלשה האבות על התורה דא יעקב ויעקב איש תם יושב אהלים, על העבודה דא יצחק שהי' עולה תמימה, ועל גמ"ח דא אברהם עמוד החסד עיי"ש. וז"ש רש"י ז"ל יכול יהיו חותמין בכולם ת"ל והיה ברכה בך חותמין ולא בהם דאלמלא היה חותמין בכולן היינו אומרים שכל השלשת העמודים מעלתם שוה ויספיק אם יעסוק בתורה לחוד או בעבודה לחוד בלא גמ"ח ולכן חותמין רק באברהם עמוד גמ"ח ללמדינו שהתורה והתפילה צריכים שיהיו משולבים עם מדרתו של אברהם אבינו גמילות חסדים. (בן משה)

אמר רב אסי בית הכנסת שמחשבין בו חשבונות מלינין בו את המת, מלינין סלקא דעתך לא סגיא דלאו הכי אלא לסוף שילינו בו מת מצוה, ופרש"י לסוף שימותו בעיר מתים שאין להם קוברין.

מגילה דף כ"ח ע"ב

עיין בהקדמה של סידור האר"י ז"ל וז"ל שם ואוי להם כי גמלו לנפשם רעה המדברין כלל ועיקר בבית הכנסת אפילו אחר זמן תפלה ואפילו בדברי מוסר ויראת שמים עד אחר יציאה מבית הכנסת אולי ימשכו לדברי חול, ובאור פרשת תרומה האריך מאוד בעונשו ע"כ.

ספר מורא מקדש לרב י"ב

בספר הפרדס שער ערכי הכנויים (פרק כא) איתא דהשכינה נקראת שמן משחת קודש, כי נמשכת מבחינת חכמה עילאה, וכמו שמן שנופל על הבגד נשאר רישומו לעלם, כך כל דבר שבקדושה עושה רושם לעולם, וכך כביכול כל מקום ששרתה שכינה נשאר רושם כמו כותל המערבי (עיין שמ"ר ב, ב) וכו', ולכן אדם העומד להתפלל ואינו יכול להתפלל, עצה לזה שיזכור התפילה שהתפלל באיזה פעם שנראה לו שהתפלל היטב, ובזדאי נשאר שם רשימו מאותה תפילה ועי"ז יוכל גם עכשיו להתפלל, וענין הרשימו, כי אותו מקום שהיה שם השראת השכינה מתאווה מאד שנית לדבר זה, ועי"ז ממשיך עוד מדרגה גבוהה יותר מהראשונה.

אמרי פנחס

ויתן לך את ברכת אברהם

מרחיק מקום וקירוב לב, נשגב בזה ברכת מזל טוב, וברכות לרוב, קדם ידידינו וחברינו היקר והחשוב, כה"ן שיפה דעתו, כשמו הטוב כן תהילתו, וה' ברך את אברהם בכל, יהוד"ה אתה יודוך אחיך בשבח ובהלל,

מוה"ר אברהם יהודה הכהן וויינפעלד הי"ו

לרגל השמחה שבמעונו בהולדת הבן נ"ו

יה' שתזכה לגדלו ולחנכו על מבועי התורה, לשם תהילה ולתפארה, מתוך תענוג ונחת ורב שמחה ואורה, ומט"ס.

ידידך פאז השפחים בשפחתך קרוב לב

יואל כהן שלוי יצחק עזריאל דאסקאל אהרן פאיר ווייס

ויזמרון לך שירין בירושלם קרתא דשופריא

באותות כבוד ויקר וברגשי גיל ושמחה, ישמחו ורגנו ידידים, בשבה וסילודים, לרדיק שפעת ברכותינו ואיחולינו החמות והלבביות, בברכת מזל עבא ונדאי יאה, אל מול מע"כ האי גברא יקירא,

י' רדינו החשוב, ידיד כל נפש כל חי, וידיד ה' ויברך אלוקים את **יצחק**
צ' דקת ה' עושה להחיות נפש כל חי, מדת החסד אשר אותו הוכחת ל**יצחק**
ה' בלים נפלה לו בנעימים, לשמוע צעקת אחיו בירושלים, לראות בסבלותם ויצא **יצחק**
ק' ירות בית מדרשו ומוסדותיו ויכחו פעליו הגדולים לטובתנו, זכור ל**יצחק**
א' הוב למעלה ועמד למטה, חביב על כל יודעיו וזכוריו בני אברהם ו**יצחק**
י' ומס ויללה לא ישבות בנעשיו הטובים החובקות ורועות עולם, אלה תולדות **יצחק**
ז' כה לחיבה יתירה מאת כ"ק מרן רבינו הגד"ק שליט"א אשר אהבת את **יצחק**
י' סד והקים חברת תהלים ע"פ פקודת הקודש לשוח-אין שיחה אלא תפילה- יצא **יצחק**
ק' שור ואדוק לאילת דחי' אדונו מורנו ורבינו שליט"א את בריתו אקים את **יצחק**

ה"ה הרבני הנכבד והמפורא, מוכתר בכל תואר

מוה"ר יצחק אייזיק ווייס הי"ו

מנכ"ל אנ"ש בני ברק יצ"ו

הוא הגבר אשר עומד לימין כוללנו ברוח נדיבה
וכן עתה כשהשמחה במעונו העניק תשורה לתלמידי הכולל

לרגל השמחה שבפעונו, קול ששון בארמונו, בנישואי בנו יצ"ו למזל טוב ובשעט"פ

במה ינתן משאלותינו, מעומק לבנו, שיוכה לברכות עד בלי די
א' משמי מעל יתברך בבני חי ומוזני רחוקי אישר ועישר זכ"ל
כל מלא ברכות, מנגי צהצחות, נחת וקדושה שלם ולחים ולטב
ד' שנות ורענונות, שנות ונעושות, רששר תעליו ומונשו לאמרת הכול
ו' יוכה לכל הברכות והישועות אשר בתורתנו הקדושה חקק וכתב
ת' בנה ותכונן עיר קדשנו, בביאת גואלינו, זככנין ציון וירושלים

כו"ח ברגשי הודאה והערכה בשם הנהלת הכולל

שמואל זאנוויל פויגל

שמואל יודא פאשקאוויטש

דוד בצלאל ישעי' טויסיג

שבת בשבתו

אמרות קודש בעניני שבת נאמרים על פרשת השבוע ערובים וסדרים

ע"י השבת מתברכאין כל ימי השבוע

לך לך מארצך וכו' והי' ברכה, ונראה לפרש הדנה איתא בזה"ק דכל ברכאין דלעילא ונתא ביומא שבעיא תליין ותנא אמא לא אשכחא מנא ביומא שביעא משרה דמאיא ומא מתברכין כל שית יומין, והנה קשה הלא אדרבה הי' ראוי להיות שביים השבת ירד המזן, אמנם י"ל הדנה מבואר ברבינו בחיי זל"ה על הפסוק וינהג את הצאן אחר המדבר ויבא אל הר אלקי חורבה דיש מדה דלית לה מגרמ' כלום, ובשביל זו המדה מתברכין עליונים ותחתונים משום דהיא מקבלת שפע מעליונים ומחלקת לתחתונים, והנה שבת זו היא מדה דלית לי' מגרמא כלום, ולכן כל היום מתברכים בשבילא והש"ת נתן להם כדי להשפיע לשבת וא"כ א"א להיות לה מן ביומא דשבת דא"כ הי' נחסר מהמים של יומי דחול ולכן אמר הוזהר הקדוש וכו' דא מאן דאי' בדרגא דמהימנותא בעי לסדרא פתורא בלילא דשבתא, ואפי' ביומא דשבת ג"כ שאם לא יכין לשבת לא יתברכון כל הימים, ולכן כיון דאברהם אבינו הי' רוצה להשפיע לעולם לכן אמר לו הש"ת לך לך מארצך וממולדתך כדי שלא תהי' לך מגרמך כלום לכן תהי' ברכה ויתברכו בשבילך כל העולם, ובאמת הת"ח ג"כ הם בחי' שבת ולכן לית להו מגרמ' כלום ולכן ע"י יתברכון כל בני עולם אם נוהגין בהם כבוד ונותנים להם די סיפוקם ודו"ק. (אך פרי תבואה)

ע"י הכנה בימי החול יזכה לנשמה יתירה בשבת

וירד העיט על הפגרים, הנה 'עית' נקרא בחינת נשמה יתירה, כי מעופף בתוספת רוח קדושת שבת, ופגרים נקראים ימי החול כי פגר נקרא הגוף, ובשבת קדש יורדין מלמעלה נשמות יתירות לכל אחד מישראל, וישב אותם אברהם, היינו שצריך לזה הכנה מן תלתא יומי קמי' שבתא כנודע, והם נגד ג' בחינות 'נצח הוד יסוד' העולה אברהם. ועל ידי זה מנשב ומנפח בעצמו נשמת רוח חיים. (אמרי נועם)

בזכות שמירת שבת לא ישלש קללה על ישראל

אני הנה בריתי אתך והיית לאב המון גוים ולא יקרא עוד שמך אברהם והי' שמך אברהם כי אב המון גוים נתת, ונראה עפ"י הקדושת לוי עה"פ ובגוים לא יתחשב דלא חשב הש"ת בשעת הבריאה על הגוים לברוא העולם בשביל רק בשביל ישראל וא"כ האיק אפשר לקלל עם כזה שהכל נברא בשביל עיי"ש, ונ"ל הדנה הקב"ה הוסיף לו ה' על שמו, והכונה בידוע מאחז"ל עה"פ כי ביה ה' צור עולמים כי העור"ב נברא ביו"ד ועור"ז בה"א, ונתן הקב"ה לאברהם לשמו הה"א להורות שהוא הי' שותף להקב"ה במעשי בראשית וכדרך שאחז"ל שכל המקדש ואומר ויכולו בע"ש נעשה שותף להקב"ה במע"ב ואע"פ שומר שבת כהלכתו דהרי קיים אפי' עירוב תבשילין וכמ"ש עה"פ עקב אשר שמע אברהם בקולי וגו', וא"כ הי' נעשה שותף להקב"ה במע"ב ולכן תהי' ברכתו קיימת לעד ולא תשלוט בו שום קללה כי לא יאולד קללה למי שהוא שותף במעשי בראשית וכדברי הקדושת לוי וז"ל "אני הנה בריתי אתך, שלא יוכלו לקלל אותך שום אומה ולשון, והטעם לזה כי "היית לאב המון גוים ע"ד ובגוים לא יתחשב, דהיינו שבעת בריאת העולם לא חשב הקב"ה על הגוים רק עליך וכו'". (אפסי ארץ)

ברגע אחת בשבת יוכל לצאת מס"א לסטרא דקדושה

לך לך מארצך, פירש"י להנאתך ולטובתך, מרמז לשבת ע"ד דאיתא בדמריש כלום לרעתך נתתי לך השבת לא נתתי לך אלא לטובתך, וזהו לך לך תישיב בדעתך ע"י שבת קודש, כמו ששמעתי מאדמו"ר הקדוש זי"ע תחלה למקראי קודש שבת קודש הוא תחילה אם רוצה האדם להיותו נקרא קודש וזכר ליציאת מצרים ר"ל זכר לדבר יציאת מצרים שהיו במ"ט שערי טומאה וברגע א' יצאו משם, ומכ"ש בשבת קודש יכול לצאת ברגע אחת מסטרא אחרא לסטרא דקדושה, ואעפ"י שאנו אוכלים ושותים בשבת קודש ע"י אנו יוצאים מכל מדות רעות, וזהו לך לך להנאתך ולטובתך, וזהו בשבת קודש דהנאת הגוף הוא טובת הנפש.

(רביד הזהב)

ע"י ג' סעודות מתקן כל חלקי העבירות שלו

ויאמר ה' אל אברהם לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך. אראך בנימ' שב"ת, לפי הסדר שאותיות מנצפ"ך מתחיל מספרם אחרי אות ת', וך' עולה חמש מאות, ומרומז בפסוק ג' סעודות ש"ק, מארצך הוא נגד ליל ש"ק, שמתחיל בו לעלת מימי החושך של ימי השבוע שהי' שקוע בארציות וחומריות, ממולדתך ומבית אביך, הוא ע"ד מאה"כ הן בעוון חוללתי ובחטא יחמתני אמי, חטא נקרא תאות ועברות במעשה, שהם באים מצד חלק האם, ועברות במעשה, שהם באים מצד חלק האב, עוון הוא במחשבה, הוא מחלק האב, את פגמיו אלו מתקן ביום ש"ק, אל הארץ אשר אראך, הוא נגד רצון שהוא למעלה ממחשבה, שכל המחשבות באים מצד הרצון, והוא נגד סעודה שלישית, שהוא עת רצון ואז מתקן את הרצון שלו שירצה כרצונו ית'.

(בית אברהם)

שבת וא"י הם תיקון לחטא עבודה זרה

לך לך מארצך וגו' אל הארץ אשר אראך, ובמדרש לך טל ילדותך, שאמר אברהם תאמר שיש בי עון עבודה זרה שעבדתי, וא"ל הקב"ה לך טל ילדותך, מה טל פורה כך עוונותיך יהיו פורחים וקשה להבין מה ענין טל לכאן, ונראה לרמז על פי אמרם ז"ל בש"ס כתובות ממים כל יחיו רפאים כל יקומו מי שמרפא עצמו לעבודה זרה אין טל של תחי' מחייהו, והנה אברהם הי' בבית אביו שהי' שם ע"ז רבות, ואמר לו הש"ת שילך מזה ויתקן חטא עבודה זרה ויהי' טל של תחי' מחייהו, וזהו שאמר אל הארץ אשר אראך, העולה שבת [בכ"ף דמנצפ"ך] כנ"ל, כי שבת וארץ ישראל הם תיקון לעבודה זרה, כי אמרו ז"ל כל המשמר שבת כהלכתו אפילו עובד עבודה זרה כדור אנוש מוחלין לו, וכן ארץ ישראל כמו שאמרו ז"ל כל הדר בארץ ישראל דומה כמי שיש לו אלוה, והדר בחוץ לארץ דומה כמי שאין לו אלוה, וח"ו כאילו עובד עבודה זרה, ע"כ אמר שילך לארץ ישראל ויהי' תיקון לע"ז, לזאת מביא שפיר המדרש לך טל ילדותך, שעון ע"ז הי' נמתק ויהי' כטל, היינו כנ"ל שבתיקון חטא זה טל של תחי' מחייהו.

(עטרת ישועה)

Yeitev Lev

D'Rabeinu Joel D'Satmar
Eretz Yisrael Ltd

26 Clapton Common, London E5 9BA

סניף לאנדאן

Tel 020-8806-7933 Registered Charity No. 1121260

מוסדות יטב לב

דרבינו יואל מסאטמאר
בארה"ק תיכב"א

ויזרע יצח"ק מאה שערים ויברכהו ה'

בהני שורתא, נשגר בזה כסא דברכתא, באותות הוקרה ורבותא, קדם פעלת כבוד ידידינו החשוב והנכבד, רודף צדקה וחסד, נודע ופורסם בשערים, בפעולותיו הברוכים והכבירים, זוכה וצוה את הרבים, בעשייו הישירים והעובים, עחיל זהב מכיסו להרחבת גבולי קדשינו, ובפיוחד לבו ער וחס בכל עת להחזקת מוסדותינו.

הרבני הנגיד המפורא, מוכתר בכל תואר

מוה"ר **יצחק אייזיק וייס** הי"ד

מנכבדי קהילתנו הק' בני ברק יצ"ו

לרגל השמחה שבמעונו, קול ששון בארמונו, בגישואי בנו,

חתן היקר והנעלה, מופלג בכל מעלה, את שמו נהלל בתהילה,
על אשר בא בעזרתנו, בעריכת הדינער לטובת מוסדותינו

כמר אהרן נ"ו

עב"פ הח' שתחי' בת ידידינו הרבני הנכבד והנעלה, נודע לשם ולתהילה

מוה"ר גרשון כץ הי"ו

חבר הנהלת מוסדותינו הק' בבני ברק

יה"ר שחזיונו יעלה יפה בהוד ובתפארה. ויצמח כגפן אדרה, ועשפחה זו יושפע לו רב שפחה ואורה, ובכל אשר יפנה ישיכל בהצלחה, והשי"ת אל תוך ביתו יניח ברכה, ויוסף עליו ה' אלף פעמים ככה, ויזכה להעשיר בפעליו הנערצים עתוך תענוג ונחת והרנוחה, עד ביאת מלכא עשיחא, ועלכינו ערן שליש"א בראשינו, במהרה בימינו, אכ"ר.

החותמים למען שמו באהבה ובהוקרה מריחוק מקום וקירוב לב

הנהלת מוסדות יטב לב

סניף לאנדאן

דבש תמרים

**פנינים יקרים, מבאר חפרוה שרים,
רבותינו הקדושים עצי התמרים**

קיבול שבר, ואין לו תכלית אחר זולת, ובעצם יגיעת המעשה לבד הוא נהנה, ועל כן אמר שהנהנה מיגיע כפו דהיינו העובד מאהבה, גדול מהעובד מיראה, שהעובד מיראה תכלית כוונתו לא לעצם המעשה ויגיעו, רק מאהבת השכר או מיראת שמים, והוא נקרא עובד את עצמו ולא יתקרי עבד ה' (עיי' חובת הלבבות שער אהבת ה' פ"ו). עכ"ד [ועיי' מ"ש בחי"א פי' נשא עה"פ ואיש את קדשיו].

ווי"ש לך לך להנאתך ולטובתך, דהחליכה בעצם יהיה לו להנאתו, ולא על קיבול שכר החליכה יחשוב ובעבור זה יעשה מה שצוה ה', כי אם החליכה לבדו יהיה לו להנאה ותענוג נפלא כיון שבזה יקיים מצות השי"ת.

(עצי חיים ליקומים חדשים)

☆

ואברהם כבד מאד במקנה בכסף וזהב.

איתא במדרש הה"ד ויוציאם בכסף וזהב ואין בשבטיו כושל, וצ"ב.

ונל"פ והנה כבר האריך הרמב"ן בפרשתו בפסוק ויעבור אברהם בארץ שכל מעשה אבות הוי' פועל דמיונו לדורות העתידות, ומעתה י"ל כי בזה שיצא אברהם ממצרים ברכוש גדול עמד בנסיגת העושר והוי' פועל דמיונו לישראל שיצא ברכוש גדול ויעמדו בנסיגת העושר, והוא כונת המדרש אברהם כבד מאד במקנה בכסף וזהב הה"ד ויוציאם בכסף וזהב ואין בשבטיו כושל, שבזה הכין ופעל שיצאו ישראל ברכוש גדול ולא יהי להם כושל בנסיגת העושר.

(ברך משה)

שע"י קפיצת הדרך הדרך קרוב למאוד.

(רב טוב משמיי דמר אביו)

הנה"ק רבי אלעזר נסן זי"ע)

☆

לך לך מארצך וגו' אל הארץ אשר אראך.

יש לפרש דהנה להיות אברהם בחוץ לארץ שהוא תחת שרי החיצונים ודאי צריך תחבולה ועשיה, ומסתמא עסק במשא ומתן למצוא לחם חקו, וגם יכול להיות שעסקו ברפואות הוא ואשתו שרה כי כבר היה בן ע"ה שנה ושרה בת ס"ה בצאתם מחור ועדיין לא היה לחם בנים, ואם כי בודאי לא שם מבטחו על העשיה כי אם בחי' עם כל זה הוצרך לעשיה למען יהיה מכוסה במכע, וכל זה מחמת שהיה תחת שרי מעלה בחוץ לארץ, ועל זה אמר לו השי"ת לך לך מארצך וגו', אל הארץ אשר אראך שם נסים נגלים בלי כסות במכע, ואעשך אני בעצמי לגוי גדול להוליד בנים, ואברכך אני בעצמי בלי שום תחבולה, ואגדלה שמך בלי שום עשיה והשתדלות.

(ייטב לב)

☆

לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך. ופירש"י להנאתך ולטובתך.

והקשו המפורשים וכי היה צריך להבטיח לאברהם לקיים מצות בוראו בשביל הנאתו וטובתו.

ונראה על דרך שכתב בספר עוללות אפרים (פ"י ל"ח) בביאור מאמר חז"ל (ברכות ה.) גדול הנהנה מיגיע כפו יותר מירא שמים, כי הנהנה מיגיע כפו, הוא רמו להעובד ה' מאהבת ה', כי הוא הנהנה מעצם יגיעת המעשה, בהיות שאינו עושה מחמת

ותקרא שם ה' הדבר אליה אתה אל ראי כי אמרה הגם הלום ראיתי אחרי רואי.

וקשה מה נתינת טעם הוא זה שדויקא בשביל זה קראתו כן.

ווי"ל עפ"י הגמרא בנזירין (דף ס"ו) דשד אין לו צל גמור. והביאו שם התוס' את הגמרא (מגילה ג.) דאסור ליתן שלום לחבירו בשדה שמא שד הוא. והכא שאמרה הגר, אתה אל ראי, לכאורה מתיכן ידעה זאת, ודילמא שד הוא, ונראה שראתה אצלו צל גמור, ומזה הוכיחה שהוא מלאך.

וזה שאמר הכתוב, ותקרא שמו אתה אל ראי, והראיה שאמנם מלאך הוא, כי הגם הלום ראיתי אחרי רואי, פי' שאחרי זה שנראה ונתגלה לי, עדיין ראיתי, והיינו צל שלו, ומזה מוכח שהוא מלאך.

(ישמח משה)

☆

וישא אברהם את עיניו וירא את המקום מרחוק ויאמר אברהם אל נערי שבו לכם פה עם החמור ואני והנער נלכה עד כה.

ולכאורה יש לדקדק בה דמהא שאמר להם אברהם אבינו נלכה משמע דכבר עמדו קרוב להר המוריי, ומהו דכתיב קודם לזה וירא את המקום מרחוק.

ווי"ל דבאמת ידע אאע"ה שם קפיצת הדרך ורגיל הוי' בה, אך כאן ראה שכבר הלך דרך שלשה ימים ועדיין עומד מרחוק ואינו זוכה לקפיצת הדרך, אזי נוכח לדעת שישמעאל ואליעזר הן המה היו בעובריו ועיכבו בידו שלא יזכה לקפיצת הדרך לכן אמר להם שבו לכם פה עם החמור, וכיון שכן ואני והנער נלכה עד כי"ה

בס"ד

מודעה משמחת

לשביעת רצון וועלכע האבן הנאה פון אונזער אפטיילונג אין קול סאטמאר
טוען מיר מעלדן אז מיר האבן געעפנט א נייעם אפטיילונג פון

שמועסן בדרך השקפה

וואו עס ווערן געהערט ווערן רעגלמעסיגע שמועסן דורך באקאנטן ידען נפלא ובעל הסבר נעים

הר"ר הערשל פריעדמאן הי"ו

איבער די היסטאריע און געשעענישן אינערהאלב די מדינת הציונים און אלע אירע פליגלען

צו הערן די אנאליזן דרוקט נומער 2 אויף קול החרדים

דאס איז נומער 222 פון די הויפט מעניו פון קול סאטמאר

צו מנדב זיין פאר די הוצאות פון קול החרדים רופט אריין צו

718-551-7519

718-305-6942

212-444-9899

קול התאחדותינו ש"י התאחדות האברכים ד'סאטמאר בני ברק

סיפורי צדיקים, בביאור הפסוקים המלאים זיו ונוגה מפיקים

בשפתי צדיקים

לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך

הרה"ק מריזשין ז"ל בעת ברחו מרוסלאנד לסאדיגורא, המשיכו נציגי שלטונות רוסלאנד להתנכל לו ולבקש שיחזירוהו לרוסלאנד, ויעצוהו מקורביו לשנות שם משפחתו, כדי שיוכל לומר שהוא איננו האיש שהם מחפשים אחריו, ולא הסכים הרה"ק לזה, באמרו: בברחי משם נתקיים בי ענין גלות, לאברהם אבינו ע"ה אמר הקב"ה "לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך" - 'מארצך וממולדתך' נתקיים גם בי, אך ללכת 'מבית אביך' יכול היה רק אברהם אבינו, שאביו היה תרח, אבל אני, אבי היה רבי שלום, ומאב גדול כזה איני יכול ללכת [כי את שם המשפחה 'פרידמאן' שפירשו 'איש שלום' בחר לו הרה"ק מריזשין על שם אביו הרר"ש זי"ע].

(קובץ שפתי צדיקים)

ויסע אברם הלך ונסוע הנגבה

סיפר הרה"ק מסטיטשין ז"ל: פעם אחת הגיע הרה"ק רבי אלימלך מרודניק ז"ל (בהרה"ק ר' מענדל בער בהרה"ק ר' אלעזר בהרה"ק רבי אלימלך מליזענסק זי"ע) לשבות בשבת פרשת לך לך בדזשיקוב במחיצת הרה"ק רבי אליעזר ז"ל, היה זה לפני נסיעתו לאונגארין אל מושבות אהב"י שם, בליל שב"ק אמר הרה"ק מדזשיקוב דברי תורה על הפסוק "ויסע אברם הלך ונסוע הנגבה": 'אברהם' רומז לצדיק, שכאשר הוא הולך למסעיו, הרי נוסע 'הנגבה' בגימטריא שם אדנ"י, השכינה הקדושה מקדימה לפניו. למחרת השבת באו רבים למסור פתקאות להרה"ק מרודניק, חלשה דעתו של הרה"ק רבי מאיר ז"ל בעל האמרי נועם מדזשיקוב, על שהרה"ק מרודניק נוטל עטרה בעירו של אביו הקדוש, ונכנס לאביו לאמר: מי זה אשם בכך אם אבי אומר בליל שב"ק שהוא צדיק והשכינה הולכת לפניו, נענה הרה"ק מדזשיקוב ואמר: האמנם כך אמרת? איני זוכר, אך אם כן, שיקבל פתקאות... כה מופשט היה הרה"ק רבי אליעזר מדזשיקוב בעת שאמר תורה, ושכינה דיברה מתוך גרונו, עד שלא זכר כלל שאמר זאת.

(החכמה מאין)

והאמין בה' ויחשבה לו צדקה

סיפר הרב הצדיק הקדוש איש אלקים מאפטא נ"י: פעם אחת נתאספו אצלי הרב ר' אלימלך ז"ל נבג"מ, ויחדתי לו בית בפני עצמו פעם אחת נכנסתי אצלו ומצאתיו שיושב ומחשב חשבונות לעצמו אם הוא ראוי לעולם הבא, וסיפר עם עצמו נפשי ונפשי אינך ראוי לעולם הבא, וחישב כל דופי שיש בו, ושוב ניחם את עצמו ואמר, הלא אפילו אם אינו ראוי, מכל מקום הקב"ה ברוב חסדו ינחילך חלק לעולם הבא, כי הלא

אמרו ז"ל (ע"י סוטה יד.) הקב"ה קיים כל התורה וכו', ניחם אבילים, ועשה שושביות וגומלי צדקה וכו', והנה בעולם הבא שאין בו לא אכילה ושתייה וכו' מה צדקה שייך שם, אלא יעשה צדקה עם שאינם ראויים לעולם הבא, ליתן להם בתורת צדקה, עד כאן.

ובזה אפשר לומר כי אברהם אבינו היה בבחינה זו ועניו בעיני עצמו עד שאמר ואנכי עפר ואפר, וחושב בלבו שאינו ראוי לשום גמול, רק כי אם יעשה עצמו הקב"ה בתורת צדקה, וזהו ויחשבה לו צדקה כלומר חישב עם עצמו, וזהו "ויחשבה", שאיש כמותו, וזהו אומרו "לו", הוא אינו ראוי לשום גמול רק בתורת צדקה, וזהו אומרו "צדקה".

(שפתי צדיק)

אנכי מגן לך שכרך הרבה מאוד

עובדא ידענא שמעתי (נוצר חסד אבות, ד, כב) שמרן הבעש"ט הק' התפלל על איזה חולה, והבטיחו בחלק עולם הבא שיחיה, ולא עלתה בידו, והיה נראה כאילו הפסיד ח"ו עולם הבא, חזר ואמר כך הוא טוב, כי עד עתה היה מקום לעבוד בשביל שר עולם הבא, אבל מעתה שאין לי עולם הבא, הריני עובד ה' שלא על מנת לקבל פרס, בלתי לה' לבדו, וידוע כי מי שעובד רק בלתי לה' לבדו, שכרו גדול הרבה מהעובד ומקוה לשכר, והוא דבר שהשכל מחייב, וזה שאמר לו ה' לאברהם, שדאג שקיבל שכר על צדקותיו שיעשה מהיום, אם כן יעבוד שלא על מנת לקבל פרס, וזה שאמר אנכי "מגן", פי' בחינם, "לך", אם כן אדרבה "שכרך הרבה מאוד".

(ייטב לב)

כדלעומר מלך עילם

באחד מן המאבקים שניהל הגרי"ז מבריסק צ"ל כנגד פורצי הגדר, ולחם מלחמת ה' ללא שום פשרה, התבטא לפניו איש אחד, שיתכן שאם היה מוותר קמעא, היה המאבק קל ומצליח יותר, ענה לו הגרי"ז, אספר לך מעשה, פע"א היה מלמד שנשכר ללמוד חומש עם ילד, וכשלמדו פרשת לך לך מענין מלחמת המלכים, לימד המלמד את הילד את שמו של "כדלעומר", אך הילד לא קלט ואמר בשיבוש: "כדלעומר", תיקן אותו המלמד שיאמר כדלעומר, והילד שיבש שוב בצורה שונה "כדלעומר", ניסה המלמד שוב לאמר נכון כדלעומר, והילד משבש שוב "כדלעומר", גער בו המלמד, תגיד כבר נכון, כדלעומר, השיב לו הילד, אולי תוותר אתה ואל תתעקש כל כך על הכדלעומר, שיהיה כדלעומר או כדלעומר...

(אוצר אפרים)

שבת של מי היתה

במסגרת מפעל "החזקת מלמד"

בשם אלפי בני ציון תלמידי המוסדות, ובשם מצדיקי הרבים אלו מלמדי תינוקות, שלוחה ברכתנו לכבוד הני אנשי שם קרואי מועד, אשר משמים וכו בזכות של כיתה שע"י מוסדותינו הק', ובעזרתם נוכל להחזיק מעמד, לחנך צאצאינו ע"ד המסורה לנו מברכותה"ק על טהרת הקודש

פרשת נח

מנ"ה פסח חיים קרעמער הי"ו

המלמד: הר"ר מרדכי מנחם שווארטץ שליט"א
והר"ר משה ווייס שליט"א

מנ"ה חיים אליעזר ווייס הי"ו

המלמד: הר"ר משה ברוך כץ שליט"א

מנ"ה מרדכי גיסיס גרינוואלד הי"ו

המלמד: הר"ר יואל וויינברגער שליט"א
והר"ר דוד שלמה וואנחאצקער שליט"א

מנ"ה יואל גלאנץ הי"ו

המלמד: הר"ר משה יוחנן קליין שליט"א

מנ"ה מאיר מיכאל סאאל הי"ו

המלמד: הר"ר משה ראטה שליט"א

מנ"ה חיים לאנדא הי"ו

המלמד: הר"ר נפתלי יעקב פאלאטשעק שליט"א

מנ"ה מרדכי שמואל שטויבער הי"ו

המלמד: הר"ר שמואל אלטער בנעט שליט"א

הרב מאיר אליעזר פריעדמאן שליט"א

המלמד: הר"ר אברהם משה לאנדא שליט"א

מנ"ה אברהם שעהנברין הי"ו

המלמד: הר"ר אהרן ווייסהויז שליט"א

מנ"ה שאול לייב זאלדאן הי"ו

המלמד: הר"ר הערשל גראס שליט"א

מנ"ה חיים יודא לעווינגער הי"ו

המלמד: הר"ר יוסף מאיר שווארטץ שליט"א

מנ"ה שלמה אהרן לעבאוויטש הי"ו

המלמד: הר"ר יעקב מיכאל היילברין שליט"א

מנ"ה ישכר בער הירש הי"ו

המלמד: הר"ר מאיר חיים שישא שליט"א

מנ"ה פנחס גלויבער הי"ו

המלמד: הר"ר מנשה ברוך קליין שליט"א

מנ"ה דוד שמואל גאלדבערגער הי"ו

המלמד: הר"ר שאול יחזקאל שווארטץ שליט"א

זכות כל השעות של תורה ותפילה שנלמדו במסגרת הכיתה, יזקף לזכותכם לעד ולנצח נצחים, עץ חיים הוא למחזיקים בה ותומכיה מאושר.

שבת של מי היתה, שבת של רבי אלעזר בן עזריה היתה, ובמה היתה הגדה היום, אמרו לו בפרשת הקהל, ומה דרש בה, הקהל את העם האנשים והנשים והטף, אם אנשים באים ללמוד נשים באות לשמוע טף למה באין, "כדי ליתן שכר למביאייהו". (חגיגה ג.)

מפעל החזקת מלמד

שע"י הנהלת המוסדות, פה בארה"ק

מאמרים נחמדים, ע"ד הרוש מיוסדים, כפתור ופרח משוקדים

פרפראות לחכמה

הוא מומנין ליה אויל אמר אתייקורי הוא דמתייקרו ב, הנה בכהן לא שייך שונא מתנות יחיה כיוון דאיתא (ויפא י"ח) מנין שאם אין לו שאחיו הכהנים מגדלין אותו תלמוד לומר והכהן הגדול מאחיו גדלו משל אחיו, א"כ כהן מותר לו לקבל מתנות, וזש"ה "ומלכי צדק מלך שלם הוציא לחם ויין" ולא יזמן אצלו ואת"ה האריך קבל אברהם הלא אמרו שונא מתנות יחיה לכן אמר "והוא (אברהם) כהן לקל עליון" ולא שייך בכהן שונא מתנות יחיה.

☆

וגם את הגוי אשר יעבודו דן אנכי.

י"ל ע"פ מה שפירשו הפס' (איוב א' כ"א) ה' נתן וה' לקח אמרו (ב"ר נ"א ב') אר"א כל מקום שנאמר וה' הוא ובית דין, וידוע גם מה שאמרו (קדושין מ). מחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה מחשבה רעה אין הקב"ה מצרפה למעשה ר"ל מחשבה טובה מקבל שכן גם על המחשבה ואילו על מחשבה רעה ליכא עונש והמלאכים אינם יודעים מחשבת בני אדם לכן אצל שכן נאמר "ה' נתן" ר"ל ה' בעצמו כי אינו יכול לדון עם ב"ד שהרי אינם יודעים המחשבה אבל אצל העונש נאמר "וה' לקח" הוא וב"ד ששם אינם דנים רק על המעשה ועל המעשה דן עם ב"ד כי המעשים גם הם יודעים, אך כל זה דווקא בישראל אבל אצל עכו"ם יש עונש גם על המחשבה אין הקב"ה יכול לדון אותם עם ב"ד כי הם אינם יודעים המחשבה ע"כ דן אותם בעצמו, לכן נאמר "וגם את הגוי אשר יעבודו דן אנכי" אני בעצמי כדי להעניש אותם גם על המחשבה רעה.

☆

והכנעני אז בארץ.

קשה הלא אמרו (ילקוט יומה ג') שא"י נקראת ארץ הצבי משום שהיא מועט המחזיק את המרובה א"כ למה לא יכלו לשבת יחדיו אברהם ולוט, י"ל שזה דייקא בומן שישראל שרויים על אדמתם לכן אמר הכתוב "ולא יכלו לשבת יחדיו" שלא היה מקום לשניהם וקשה הלא א"י היא ארץ הצבי ע"ז אמר הכתוב "והכנעני והפרזי אז בארץ" ואין ישראל שרויים על אדמתם ואין היא ארץ הצבי.

(ראש יוסף)

☆

ולאברהם היטב בעבורה ויהי לו צאן ובקר וגמלים וגו'.

י"ל כי נאמר להלן ואברהם כבד מאוד במקנה וגו', ומבואר בספד"ק שהעושר היה לו למשא כבדה, כי אברהם לא היה משמש בעשרו לעצמו כי היה מסתפק לעצמו באוהל ארעי, אבל שרה דרך נשים היה לה לשמור בעושר וכבוד שיהיה לה, וידוע דרשת חז"ל (במדר פ"ג ס"ה) כל מקום שנאמר ויהי אינו אלא צרה, וזה שאמר הכתוב ולאברהם היטב בעבורה, מה שהקב"ה היטב לאברהם היה רק בעבור שרה, רק בעיני שרה נחשבים לטובה, אבל ויהי לו וגו', לעצמו היה צרה ולמשא הכבוד והעושר שלו.

(דברי מהרי"א)

לך לך מארצך וגו' אל הארץ אשר אראך.

ברש"י לא גלה הארץ מיד וכו' ולתת לו שכר על כל דיבור. וכן מציעו (חנה ד' ע"א) שבת של ראב"ע היתה ודרש בפרשת הקהל, הקהל את העם האנשים והנשים והטף וכו' טף למה הם באין כדי ליתן שכר למביאייהו, ובמדרש (ילקוט ח"א רמז קס"ח) אשריך אברהם אבינו שראב"ע יצא מחלצין, ונ"ל דהנה עד שנתחדש לומר שהקב"ה הרבה דיבור כדי ליתן שכר על כל דיבור היה אפשר לידחק ולומר שהקב"ה לא גילה לאברהם את המקום משום החשש שלא יתרצה ללך כ"כ למרחקים, אבל כיון שמצינו בהקהל שהקב"ה צוה להביא טף אך ורק כדי ליתן שכר למביאייהו א"כ שפיר אפשר לפרש כפשוטו שלכן לא גילה לו לאברהם את הארץ מיד כדי ליתן לו שכר על כל דיבור, והיינו אשריך אברהם אבינו שראב"ע יצא מחלצין.

☆

אל תירא אברהם יעקב אנכי מגן לך שכרך הרבה מאד.

ובמדרש הכל יודעין שאנכי מגן לך, וצריך ביאור דמה קמ"ל. ונראה דבאמת אמרו דמי שנעשה לו נס מנכין לו מזכיותיו, אמנם בנס מפורסם שהכל רואין שהקב"ה עשה נס נפלא ברוב רחמיו, אז אף שמצד אחד מנכין לו מזכיותיו, ודי מצד השני לצדקה ולזכות יחשב לו מה שעל ידו נתפרסם שמו של הקב"ה ועל זה גופא שכרו הרבה מאוד, והנה אברהם אבינו דאג שמא קיבל שכר על כל צדקתו ע"י שנעשה לו הנס במלחמת המלכים וכמ"ש רש"י, לכן אמר לו הקב"ה אנכי מגן לך, וביאר המדרש הכל יודעין שאנכי מגן לך והוא נס מפורסם, וא"כ על זה גופא שכרך הרבה מאד כיון שנתקדש שם שמים על ידך.

☆

והאמין בה' ויחשבה לו צדקה.

יש לפרש דהנה אברהם אבינו שהיה מכניס אורחים במדה גדולה, אעפ"י היו אנשים שהיו מקטנינים ערך מעשיו ואמרו, הלא חשוך בניס הוא ולמה לו רכוש רב לעזוב לאחרים חילו, ע"כ מפורז ממונו בעודנו חי, ברם אחרי שהבטיח לו הקב"ה בן שוריש אותו ועדיין היה מפורז הונו לצדקה ולא חשש לשמור את כספו בעבור תולדותיו, אז הוזה והחשיבו הכל את מעשה הצדקה שלו, וזה שאמר הכתוב, והאמין בה', שהאמין במה שהבטיח לו השי"ת עתה שיוכה לבן, ועכ"ז המשיך לתת צדקה, ואז ויחשבה לו צדקה, שצדקתו היתה לה חשיבות מיוחדת כי הכל ראו והכירו במדת חסדו האמיתי.

☆

ומלכי צדק מלך שלם הוציא לחם ויין.

איתא (נדרים ל"ב) אברהם היה כהן לקל עליון, קשה מה סמיכות זה לזה בשביל שהוציא לחם ויין היה אברהם כהן? י"ל איתא (חולין מ"ד) רבי זירא כי משדרי ליה לא שקיל אמר שונא מתנות יחיה כי

ענינים נפלאים, בסוגיות ובפלאפולים, שמקורותיהם בפרשת השבוע נמצאים

והדרשת והקרת

בענין האם האדם מקיים בכל רגע שהוא נימול

והיה בריתי בבשרכם לברית עולם (לך י"ז י"ג)

וא"כ לפי הראנ"ח י"ל שדוד שמח על מה שהוא מקיים מצוה בזה שאינו מושך ערלתו, ואולי לזה נתכוין המהרש"א בתירוצו השני, ע"ש.

וכדבריו כתב גם הנצי"ב בהעמק דבר (לך ז. יג.) דילפינן לה מהפסוק והיתה בריתי בבשרכם לברית עולם, ע"ש.

שיטת הרמב"ן

וכדבריו מצאנו גם בדברי הרמב"ן בספרו אמונה ובטחון (פרק כ"א) שכתב מילה דוחה שבת מפני שהיא קבועה בגופו של אדם "ואין הפסק לקיומה", אבל השבת יש לה הפסק במוצאי שבת, והשבת דוחה את התפילין משום שכבר התחילה השבת בשעה שאין מצות תפילין נוהגת, עכ"ל.

ומבואר בדבריו דמצות מילה אין הפסק לקיומה, והוא כד' המהר"ח אור זרוע הנ"ל שהאדם מקיים מצוה בכל רגע ורגע שהמילה חתומה בבשרו.

שיטת התוס'

אמנם בתוס' מבואר דמצות מילה הוא עצם מעשה המילה, דכתבו לחלק (בשבת דף קלא. ב"ה ושוין וכו') וזה לשונם: דמסתבר דמילה אם עבר זמנה לא בטלה שאותה מילה עצמה שהוא מחויב בשמיני הוא עושה בתשיעי, שאם היה מל בשמיני לא היה חוזר ומל בתשיעי, אבל סוכה ציצית ומזוזה בכל יומא מחייב בזמן, ואפי' קיימם היום חייב לקיימם למחר הלכך כשעבר היום ולא עשאם, מצות היום לא יקיים עוד לעולם, עכ"ל.

ומבואר בד' התוס' דמצות מילה אפי' אם לא יקיים היום עדיין יכול לקיים אותו מצוה למחר, ואם נאמר דבכל רגע ורגע שהאדם מהול הוא מקיים מצות עשה, א"כ הרי מילה היא כציצית וסוכה שבכל יום ויום חייב בהם, ואת המצוה של היום לא יוכל לקיימה שוב לעולם, ומוכח מדבריו דסובר שרק עצם מעשה המילה הוא המצוה, ולכן אף שלא קיים המצוה היום עדיין יכול לקיימה למחר.

שיטת הצ"ח ובית הלוי

הצ"ח בפסחים (ע"ב.) ובשו"ת בית הלוי (ח"ב סי' מ"ז

ידוע מה שנתחבטו הראשונים והפוסקים האם מצות מילה הוא עצם מעשה המילה, או דעיקר המצוה הוא שהבן יהיה מהול, והרבה נפק"מ תלוין בזה כמו שנפרט בעזרה"י.

הנה ידועין דברי המהר"ח אור זרוע (סי' יא) שחידש שמצות מילה היא שהאדם מקיים מצוה בכל רגע שהוא נימול, והמילה חתומה בבשרו כתפילין המונחין בראשו וציצית בבגדו.

ומביא ראיה לזה מד' הגמ' במנחות (מג.) בשעה שנכנס דוד לבית המרחץ וראה עצמו עומד ערום, אמר אוי לי שאעמוד ערום בלא מצוה, וכיון שנוכר במילה שבבשרו נתיישרה דעתו וכו', עכ"ד הגמ'. והנה אי נימא דעיקר המצוה הוא מעשה המילה ולא מקיים מצוה בזה שהוא נימול, ואי נימא דנוכר שקיים בגופו מצות מילה א"כ אמאי לא שמח בידו וראשו שמקיים בהם מצות תפילין וכדו', א"כ במה נתיישרה דעתו עם המילה הרי כעת אחר שכבר נימול אינו שום מצוה, וא"כ הרי הוא עודנו עומד ערום, אלא מכאן ראיה שמקיים המצוה בכל רגע ובכל שעה כמו תפילין בראשו וציצית בבגדו. ועפ"ז מבאר דמצות האב למול את בנו, היינו שיעשה שבנו יהיה מהול ולא עצם מעשה המילה.

קושיית המהרש"א

על עצם דברי הגמ' בדוד המלך הקשו ממה שמבואר בגמ' (סוטה י.) דדוד המלך נולד מהול, א"כ במה נתיישרה דעתו, וכבר עמד המהרש"א שם על זה, ותירץ דלמ"ד בנוולד כשהוא מהול צריך להטيف ממנו דם ברית, נחא ששמח במה שהטיפ ממנו דם ברית, ולמ"ד נולד מהול אין צריך להטيف ממנו דם ברית יש לומר דמ"מ שמח במה שאינו ערל ואע"פ שלא נתקיים המצוה בקום ועשה, ע"ש.

והפרי יצחק (ח"ב סי' ל.) כתב ליישב קושיית המהרש"א, עפ"י הראנ"ח (הובא במל"מ פ"י ממלכים ה"ז) דבמילה יש ג"כ מצוה בשב ואל תעשה, כיון דמי שמצוה על המילה מצווה ג"כ שלא ימשוך ערלתו, עי"ש בדבריו ובד' המל"מ שהקשה על דבריו

אינו עובר בעשה כל רגע שאינו מל את בנו, ורק מבטל מצות זריזין מקדימין למצות.

ביאור הזכר יצחק

וכעין דברי הגר"ח חידש הזכר יצחק (ח"ג סי' מ"ה) בדמילה יש שני מצות מצוה א' על האב והוא המעשה שימול את בנו, ומצוה ב' מוטלת על גוף הבן שיהא נימול ולא יהא ערל.

ובזה ביאר משאחז"ל (קידושין כ"ט). דאם יש אב חייב למול את בנו, ואם אין אב ב"ד חייבין למולו, דהיינו שאם יש אב חייב האב לקיים מצוה המוטלת עליו והוא מעשה המילה, ואם אין אב חייבים ב"ד לקיים מצות הבן "שיהא נימול" ואם נתגדל חייב הבן עצמו לקיים מצותו. והוסיף דחילוק גדול יש בין שני החיובים דהנה מצות האב דרי הוא כמצות ציצית ותפילין שאם לא מל אינו חייב כרת וכמבואר ברמב"ם (פ"א ממילה ד"א), אולם משום מצות מילה שמוטלת על גוף הבן יש חיוב כרת, ואם נתגדל הבן ולא מל עצמו חייב כרת, ע"ש.

חידושו הצפנת פענח

ידוע בעולם בשם הצפנת פענח דג"כ ביאר מצות מילה כדרכו של הגר"ח שיש בזה שני מצות, ומבאר דעל כן היא שונה מכל המצות שמברכין עליה שני ברכות, והוא משום דברכת על המילה הוא על עצם מעשה המילה, וברכת להכניסו הוא על מה שהוא כבר נימול.

וראיה מוצקת לדבריו הביא מזה שברכת על המילה מברכין קודם שמלין, משא"כ ברכת להכניסו מברכין לאחר המילה קודם הפריעה, דהיינו אחר שקיים מעשה המילה ומעתה הולך לקיים כל ימי חייו המצוה להיות מדהול, ע"כ מברכין להכניסו.

ועפ"י מבואר הדק היטב מה שפסק הרמב"ם שהנולד מדהול או מי שנימול כלילה צריך להטף ממנו דם ברית ביום השמיני ומברכין להכניסו, עיי"ש. ולכאורה צ"ב למה דוקא ברכה זו, ועפ"י הנ"ל מבואר שפיר דהרי מצות מעשה המילה אינו מקיים, ראק המצוה שיהא נימול ועל כן כשמגיע יום השמיני ומעתה מקיים המצוה שיהא מדהול, שפיר מברך עליה ברכת להכניסו, כי ברכה זו מוסבת על מצוה זו.

אות ב' כתבו דחוץ מן המצוה של מעשה המילה יש עוד מצוה שנמשכת לעולם שהיא מצוה על ישראל להיות נימול, וכמו שכתוב (בפרשתן) והיתה בריתי בבשרכם לברית עולם, וזהו מצוה בכל רגע ורגע שמקיים במה שהוא מדהול.

ועפ"י ביארו מה שפסק הרמ"א (י"ד סי' רס"ב ס"א) דאם מל כלילה צריך לחזור ולהטף דם ברית, אבל אם מל ביום קודם יום השמיני יצא, ע"ש. ולכאורה צ"ב מה החילוק בין המל כלילה דצריך הטפת דם ברית לבין מל קודם זמנו שא"צ הטפת דם ברית, וכתבו לבאר דהוא משום דבמל תוך ח' הגם דלא קיים מצות מעשה המילה משום שהוא קודם יום ח', מ"מ כשמגיע יום השמיני הרי הוא מקיים המצוה "במה שהוא מדהול", ולכך כתב הרמ"א דיצא ואין צריך הטפת דם ברית, אבל כשמל כלילה א"כ היתה מילתו בפסול כיון דהלילה נתמעט מקראי דאין מילה כלילה, וא"כ אין למילה כלילה "שם מילה" כלל, ועל כן כשמגיע יום השמיני אינו מקיים מצוה בזה שהוא נימול, והוא משום דאע"פ שאין לו ערלה אמנם עדיין אין לו שם מדהול כלל, ולכך צריך הטפת דם הברית. ולדבריהם יוצא דהרמ"א ס"ל כמהר"ח אור זרוע שהאדם מקיים מצוה במה שהוא מדהול, אף אחר שכבר גמר מעשה המילה.

הכרעת הגר"ח

הנה הגר"ח הלוי (מובא בגני הגר"ח סי' ע"ה) חידש דיש במצות מילה שני מצות, מצוה א' היא מצות האב למול את בנו ומצוה זו היא עצם מעשה המילה, ומצוה ב' היא על גוף הבן שיהא נימול ושלא יהא ערל. ובזה ביאר דמה שכתב הרמב"ם דבכל יום ויום משיגדל הבן ולא ימול את עצמו הרי הוא מבטל מצות עשה, וזה דוקא על הבן עצמו משהגדיל, אולם האב אינו עובר בעשה כל יום, והוא משום דאין שייך לומר שעובר כל שעה אלא רק במצוה שרצון התורה הוא התוצאה שיהא מדהול, כשם שמצינו בחמץ בפסח שעובר בכל רגע כיון שרצון התורה הוא שיהא מושבת החמץ, אולם במצוה שקיומה הוא ע"י מעשה גרידא לא שייך לומר שכל רגע עובר במה שאינו מקיים את מעשה המצוה, ולכן האב שמצותו הוא מעשה המילה גרידא

התודה והברכה לידידינו החשובים הני תרי צנתרי דדהבא האחים הנגידיים הנכבדים

מוה"ר **אברהם יושע רעטעק** הי"ו

ומוה"ר **מנחם משה רעטעק** הי"ו

אשר השתתפו בסכום הגון להוצאת גליונינו

לעי"נ אביהם הרה"ח ר' שמואל ישעי' ב"ר אברהם יושע ז"ל, נלב"ע ו' חשוון

עולת החודש

במסגרת מפעל "החזקת מלמד"

בשם אלפי בני ציון תלמידי המוסדות, ובשם מצדיקי הרבים אלו מלמדי תינוקות, שלוחה ברכתנו לכבוד
הני אנשי שם קרואי מועד, אשר משמים וכו בזכות של כיתה שע"י מוסדותינו הק',
ובעזרתם נוכל להחזיק מעמד, לחנך צאצאינו ע"ד המסורה לנו מרבנותה"ק על טהרת הקודש

חודש חשון

מו"ה יוסף לייב סאנדער הי"ו

המלמד:

הר"ר יעקב מיכאל היילברויין שליט"א

מו"ה וואלף לאנדא הי"ו

המלמד:

הר"ר משה יוחנן קליין שליט"א

מו"ה הערש אלימלך גראס הי"ו

המלמד:

הר"ר שאול יחזקאל שווארטץ שליט"א

מו"ה אברהם שלום לאנדא הי"ו

המלמד:

הר"ר שמואל אלטער בנעט שליט"א

מו"ה שמואל אליעזר טייטלבוים הי"ו

המלמד:

הר"ר אברהם משה לאנדא שליט"א

מו"ה ישראל אהרן מיטעלמאן הי"ו

המלמד:

הר"ר הערשל גראס שליט"א

מו"ה בערל ווייס הי"ו

המלמד:

הר"ר יוסף מאיר שווארטץ שליט"א

כמר שמעון שטרויס גי"ו

כמר מאיר שטרויס גי"ו

המלמד:

הר"ר מנשה ברוך קליין שליט"א

זכות כל השעות של תורה ותפילה שנלמדו במסגרת הכיתה, יזקף לזכותכם
לעד ולנצח נצחים, עץ חיים הוא למחזיקים בה ותומכיה מאושר.

החודש הזה לכם, לכם לכל צרכיכם, עליכם ועל בניכם,
וישלח ברכה ה' אליכם, להשפיע מעין הברכה כפעולתכם,
הון ואושר בביתכם, תענוג ונחת כל ימי חייכם, ועומדת לעד צדקתכם.

מפעל החזקת מלמד

שע"י הנהלת המוסדות, פה בארה"ק

תולדותיהם של צדיקים ומעשייהם הטובים של בעלי ההילולא אשר בשמותם נקובים

הילולא רצדיקיא

הגה"ק רבי שמואל בן הגה"ק רבי אלעזר ניסן טייטלבוים זי"ע מגארליץ

יומא דהילולא ט' מרחשון (תרמ"ט)

הגה"ק ר' שמואל מגארליץ זי"ע נולד בשנת תקע"ד כבן השני לאביו הגה"ק רבי אלעזר ניסן טייטלבוים זי"ע בן רבינו משה איש האלוקים מרן הישמוח משה זי"ע.

עוד מימי עלומו העידו עליו שלאילנא רברבא יתעביד, והתנהגותו היה בפרשיות יתירה עפ"י דרכי אבותיו הק' זי"ע, בעת היותו צעיר לימים לקח תורה מפי האי סבא קדישא מרן הישמוח משה זי"ע, וכמה שנים היה השליח ציבור בתפילת המוספים בימים הנוראים אצל זקינו היש"מ, כמו"כ הסתופף כמו כ"ח שנים בצל כנפי הגה"ק מהר"ש מבעלזא זי"ע, ואח"כ כמו כ' שנים בצל מרן הק' מצאנו זי"ע.

בהגיע לפרקו נשא את בת הרה"צ הנגיד המפורסם מו"ה מנחם מענדל האראוויטץ זצ"ל מק"ק סקוהל, בן הגה"צ רבי ישראל יעקב יוקל מבלחאו זצוק"ל, בן הגה"ק ר' מנחם מענדל מלינסק זי"ע, חתן הגאון האדיר המפורסם רבי יצחקל האמברגער זצ"ל, נכד מהר"ם מטיקטין זצ"ל ולמעלה בקודש

במשך שנים מספר היה סמוך על שולחן חותנו בק"ק סקוהל, בדרך כבוד ובמנוחת הנפש, והשתלם שם בהוראה והקדיש ימים ולילות לתורה ועבודת ה' בקדושה ובטהרה.

אשת נעוריו נלב"ע בשנות נערותה, והרה"ק מגארליץ זי"ע נשא את אחותה, וכשי שהוכירו אחיו מרן הייטב לב זי"ע בתשובתו (יורד סי' קמ"ב) וז"ל: וכן עשה אחי הרב אבדק"ק גארליץ שנשא אחות אשתו.

בשנת תרט"ז אחרי שאחיו מרן הייטב לב עזב הרבנות דק"ק גארליץ ונתקבל לאבדק"ק דראהביטש, מסר לו הייט"ל הרבנות דק"ק גארליץ, ושימש שם משך ל"ג שנה, ונתפרסם בכל הסביבה בגדולתו ורוב קדושתו.

מספר שנים גם גר בק"ק דראהביטש בצל קדשו של אביו הגדול, ובנו הגה"ק ר' יעקב יוקל מוואלאווע זצ"ל נתגדל על ברכי זקינו אשר חיבבו למאוד, לאחר שנים השתדך עם אחיו מרן הייטב לב זי"ע, ובנו ר' יעקב יוקל נעשה לחתנו של הייטב לב, וברם זכור אותו האיש לטוב כי חרת בעט ברזל ועופרת תולדותיו של מרן הישמוח משה וצאצאיו אחריו בס' "תהלה למשה" ממה שקיבל מאביו ומחותנו.

נסתלק ביום א' פרשת לך, ט' לחודש מרחשון שנת תרמ"ט לפ"ק ומנו"כ בק"ק קראקא. ועל מציבתו חרות 'רגלוהי דבר נש אינון ערבין ליה' (כפי לשון הגמ' במס' סוכה דף נגז' רגלוהי דבר אנש אינון ערבין ביה לאחר דמתביעו תמן מובלין יתיה), כי הוא נפטר כאשר שבת בעיר קראקא, ושם מנוחת כבודו, וחרתו כן על מצבתו וז"ל 'האב"ד גארליץ והוא שפט את ישראל שלשה ושלשים שנה בעיר ההוא ובתבונות כפיו ינחם ורגלוהי דבר אינש וכו'.

השאיר אחריו בנו הגאון זי"ע רבי ישראל יעקב יוקל אבדק"ק וואלאווע בעל "היטב איטיב", (ב) רבי יוסף אבדק"ק נפילוביץ, (ג) רבי נפתלי זצ"ל מגארליץ, (ד) רבי אהרן מגארליץ, (ה) רבי ארי' לייבוש מאוהעל.

עם אחיו מרן הייטב לב זי"ע

היה בידירות נפלאה ובקשר אמיץ עם אחיו מרן הייטב לב זי"ע, והשיב לו נאמר בשו"ת אבני צדק, וכמו כן מזכירו בספריו הק' כמה פעמים (עיי' בייטב לב ואתחנן דף יא ע"א, ובדף יד ע"ב, וע"ע בקדושת יו"ט פרשת מסעי).

וידוע המכתב ששלח לו זקינו מרן הישמוח משה זי"ע תיכף אחרי נישואיו, בו הוא מבקשו כי יקבע אהלו אצל אחיו הייטב לב, ובו ידבק, וגם נתן לו הדרכה ישרה בכל עניניו.

וז"ל: "בעזה"י שיל"ת אור ליום ה' י"ג שבט, תקצ"ה לפ"ק.

רב שלום וברכה לראש נכדי ב"ב הרבני החריק האברך כ"ש מר' שמואל נ"י לנצח.

אחרי דרך מבוא השלום אין חדשות בפי רק אודיע כי ת"ל אתנו החי' והשלום כה לחי ונזכה תמיד לשמוע רק בשורות טובות זה מזה ומכל ישראל אבי"ר.

ראשית חכמה יראת ה' להתחזק במעוזך בתורה וביראה בהתמדה גדולה ביגיעה כאמרם ז"ל יגעת ומצאת תאמין ושניהם כאחד טובים הא למגמר והא למסבר ולקבוע עתים הא לגרס' והא לעיוני ואל תבלבל מחשבתך בהבלי עולם רק בתורה וביראת ה' כל הימים ומלאכתך יהי' נעשית ע"י אחרים

הרה"ק מכסאו וניגש אל החולה ואחז בראשו והחזירו למקומו, ויצא משם בריא אולם, וכראות הרה"ק מגארליץ את קדושת המופת הנורא, מרוב התרגשות פרץ בבכי רב, נענה השר שלום ואמר: "מדוע תבכו", והראה על ידיו הקדושות, ואמר: "דאו נא את הידים הללו, אם עושים בהם רק את רצון הבורא ית"ש, אזי כל מה שרוצים לעשות בהם הרי הוא עשוי.

בעלי אמונה ותדע באמת כי גרס' דינקותא הוא העיקר ומ"ע אל תזוז מביתך עד שיבא אביך ה' הגאון נ"י למכוננו ויהי שם אי"ה עיני ועידינו עד שיתודע לנו היטב מהות ענין הרבנות הנ"ל אז נחזור איד יהי בקביעת אהלך אהל של תורה אי"ה, ודברתי עם חותנך הנגיד נ"י שבאם שיהי באפשרי שתקבע אהלך כעת אצל אחיך הרב הגדול החרף ובקי ותמים במעשיו כו' ה' טוב מאוד מאוד רק באופן ובתנאי שתשמע לקולו בכל אשר יאמר כי הוא זה ואל תט ימין ושמאל מדבריו כי אז תצליח בעז"ה את דרכך ואז תשכיל כי אחיך נ"י הוא איש נבון ומשכיל ומתון וכל פינותיו לש"ש ומשתוקק מאוד מאוד לזכות לכל איש ישראל אשר יוכל לזכותו ומ"ש לאחיו אשר כנפשו ובוה אצא ואומר שלום מא"ה".

ומסיים מכתבו: "ה' יזכנו לראות בגדלותך יושב על כסא ישראל ועיני רואות ולראות ממך בנים ובני בנים גדולי ישראל בתורה ובמצוות כולם חיים וקיימים ונזכה במהרה דין לשמוע קול מבשר לאמר להאסירים צאו, דברי וקינך המעת'ר בעדכם, הק' משה טייטלבוים".
ואכן פקודת וקינו שמרה רוחו ונתוועדו יחדיו שני האחים, אשר שררה ביניהם אהבת דוד ויונתן.

בצל הרה"ק מהר"ש מבעלזא זי"ע

סיפר מרן רבינו בעל ברך משה זי"ע כי מרן הייטב לב זי"ע נסע פעם להרה"ק השר שלום מבעלזא זי"ע יחד עם אחיו הגה"ק ר' שמואל מגארליץ זי"ע, והיה בהגיעם לבעלזא אל הרה"ק ונכנסו אל הקדש פנימה לתן לו שלום, לחש הרה"ק דבר באזנו משמש. לאחר שב"ק בעת שהלכו לקחת מהרה"ק מבעלזא ברכת פרידה שוב לחש השר שלום דבר באזני המשמש. והיה כאשר נסעו מבעלזא איתרע מילתא ומרן הייטב לב קיבל מכה ברגלו והוכרח לחזור לבעלזא, ונשארו שם על שבת נוסף. כאשר לקחו ברכת פרידה מהרה"ק בפעם השניה, שוב לחש הרה"ק מבעלזא דבר באזני משמש.

ויתמחו האחים הקדושים מאוד, מה זאת אשר בכל פעם הכנסם אל היכל קדשו מדבר השר שלום בלחישא אל המשמש. וישאל הרה"ק מגארליץ את פי המשמש לפשר הדבר, ויאמר להם המשב"ק כי בפעם הראשונה כאשר הגיע, אמר לו הרה"ק הני תרי צנתרי דדהבא באו לכאן בקפיצת הדרך. וכאשר התפרדו ממנו בפעם הראשונה אמר לו הרה"ק עוד תראה שישארו הני תרי צנתרי דדהבא בכאן גם על שבת הבא. וכאשר לקחו ברכת פרידה בפעם השניה אמר לו הלא תראה כי כאשר אמרתי כן היה שנסארו גם על שב"ק זה.

עוד סיפר רבינו כי הרה"ק רבי שמואל מגארליץ נשא את נכדת הרה"ק רבי יוקל מבאלחאז אחיו של הרה"ק מראפשיץ, ובעת ישובו על שולחן חותנו בגאליציע, נסע פעם אל הרה"ק השר שלום, והיה בעת שהותו בהיכל קדשו, נכנס המשב"ק ואמר להרה"ק שעומד בחוץ חולה הזקוק לרפואה, ויאמר הרה"ק שיכנס, ונכנס אל השר שלום חולה שנתעקם ראשו מרוח סערה, עד אשר לא היה יכול כלל לזוז את ראשו, ועמד

לוח ההילולא

ח' מרחשוון

- ✧ רבי נחום קאפלאן (רבי נחום האראדנער) - תר"מ
- ✧ רבי מרדכי ב"ר דוד מסקווירא - תר"פ

ט' מרחשוון

- ✧ רבי אשר ב"ר יחיאל (הרא"ש) - ה"א פ"ח
- ✧ רבי אברהם משה (סופר) מפשעווארסק ב"ר צבי הירש (אור פני משה) - תקנ"ד
- ✧ רבי שמואל טייטלבוים ב"ר אלעזר ניסן אבד"ק גארליץ - תרמ"ט
- ✧ רבי יוסף הלוי ראטענבערג זצ"ל אב"ד קאזיווע - תרי"ד

י' מרחשוון

- ✧ גד בן יעקב אבינו משבטי י-ה
- ✧ רבי מאיר מרגליות ב"ר צבי (מאיר נתיבים) - תק"נ

י"א מרחשוון

- ✧ מתושלח בן חנוך - א' תרנ"ז
- ✧ רחל אמנו ע"ה - ב' קצ"ב
- ✧ בנימין בן יעקב אבינו ע"ה - ב' שי"ז
- ✧ רבי מנחם נחום ב"ר צבי מטשערנאביל - תקנ"ח
- ✧ רבי אברהם ב"ר מתתני מסלאנים (חסד לאברהם) - תרמ"ד

י"ב מרחשוון

- ✧ רבי זאב קיצעס (תלמיד הבעש"ט) - תקמ"ט
- ✧ רבי משה ב"ר יחזקאל שרגא משינאווא - תר"פ

י"ג מרחשוון

- ✧ רבי יודא לוואי הזקן זצ"ל - ה' ר"א
- ✧ רבי ברוך ב"ר אברהם מקאסוב (יסוד האמונה ועמוד העבודה) - תקמ"ד

י"ד מרחשוון

- ✧ רבי אברהם יצחק משכיל לאיתן - תרס"ה

ט"ו מרחשוון

- ✧ מתתני בן יוחנן כהן גדול - ג"א תרכ"ב
- ✧ רבי צבי הירש ב"ר מאיר מטשורטקוב - תקי"ד
- ✧ רבי אלעזר קאליר (אור חדש) - תקס"ב
- ✧ רבי לייב בעל יסורים מחברון צפת - תקצ"ז
- ✧ רבי אברהם ישעי קארעליץ ב"ר שמריהו יוסף (חזון איש) - תשי"ד

דבר בעתו

לקט אמרי קודש מפי צדיקי וקדושי עליון,
בגודל קדושת הימים הבעל"ט וסגולתו

שבתות הראשונות של החורף - לילות החורף המאירים

ששמע מפה קדשו של הרה"ק מרוזין שאמר בשם אביו הרה"ק ר' שלום מפאהריבטש, כי פסוק (בראשית א' ב') והארץ היתה תוהו ובוהו נאמר על השבתים שעד שבת חנוכה, ויאמר אלוקים יהי אור קאי על שבת חנוכה, והרה"ק מאפסא היה קורא אותן כדרלעומר שבתים, ואחד קדוש (הרה"ק ר' צבי מוירשטוב ז"ע) אמר בזה"ל די ווינטערדיגע סדרות גייען גיט אנגעטוהן (מיט פעלצן), כלומר שהם בלבוש עב.

(מרגניטא דבי רבנן)

אמר הרה"ק ר' צבי מוירשטוב ז"ע, בעל העטרת צבי, שלילות החורף יש להם קדושת חול המועד, וכאשר האדם עוסק בתורה בלילות החורף הארוכים וזכה להרגיש בהם קדושת חול המועד.

(הגה"ק מהרי"ד מבעלזא ז"ע)

פעם אמר הרה"ק העטרת צבי מוירשטוב ז"ע: "א איד קען זיך אויסבעטן ווינטער פארטאגס ווי יום הקדוש ביי נעילה" (יהודי יכול לשפוך שיח לה' באשמורת ימי החורף כמו יום הקדוש בעת תפילת נעילה).

(אוצר ישראל)

כתיב ויסעו מסוכות ויחנו באיתם וגו', פירוש אם הימים הנוראים וימי הסוכות עברו עליו כהלכה, ועבד עבודתו כראוי שיכול כבר לקיים "ויסעו מסוכות" אז "ויחנו באיתם", כהא דכתיב (תהלים ט"ד) "אז איתם וניקיתי מפשע רב" על כל השנה הבאה.

(נפלאות יצחק בשם הרמ"מ מוארקא זצ"ל)

סיפר על אחד החסידים שעמד על הגשר במרכז העיר ווארשא וראה איך שבני אדם רצים אצים כמבולבלים, ואמר: רבש"ע, היכן אתה והיכן אני, כיוצא בדבר אמר לו הקב"ה לאדם הראשון איכה, התבונן היכן היית קודם החטא, שתפוח עקבו של אדם הראשון היה מכה לגלגל חמה (ויקרא רבה פ' כ') ושימש בבית ועליה (עי' בראשית רבה פ' כ"א) למעלה מדרגת מלאכים, ועכשיו איפה אתה, איך נפלת כ"כ, וכן בשבת קודש זה צריך כל יהודי לומר לעצמו: איכה, הלא אך זה עתה היה חודש תשרי, ראש השנה, עשיית, יוהכ"פ, סוכות, ושמוע"ע ושמחת תורה, אשר כל אחד התעלה והרגיש בעצמו התעוררות הלב, איכה, איך כבר שכחת מהכל וכלא היה כלום חזרת לקדמותך.

(דברי שמואל)

שבת לך לך הוא נגד סוכות, אדמו"ר א"ז בעל יסוד העבודה ז"ל אמר, כי שבת בראשית הוא נגד ראש השנה, נח הוא נגד יוהכ"פ, לך לך הוא נגד סוכות.

(בית אברהם)

מה שהצדיקים אומרים שגמר החתימה מראש השנה נמשך עד חנוכה, רמז לזה בראשית נ"ח ל"ך סופי תיבות שם של פרנסה [חת"ך], וחודש תשרי חישון כ"סלו ר"ת השם של פרנסה, רמז שנמשך הדבר עד חנוכה.

(זכרון אליעזר)

בפרשת לך לך הוא גם כן ראש השנה שעד פרשה זו היה שמו אברהם ועתה קרא שמו אברהם.

(אמרי קדוש)

החדושי הרי"ם ז"ע, אמר שהרבי מלובלין ז"ע היה אומר כי בהגיעו לפרשת לך לך, היה מרגיש הבל כמו מאור לחושך, יען שאברהם אבינו היה מאיר את העולם.

(חדושי הרי"ם)

שמעתי מפי הרה"ק אדמו"ר רבי יעקב יוסף טווערסקי זצ"ל מסקוויא, שהגיד בשם הרה"ק ר' אברהם יושע העשיל מאפסא ז"ע בעל אוהב ישראל, שאמר על לילות הארוכות אשר בימות החורף, שהן גיבנענטשטע נעכט.

(אמרי דבש)

נכון מאוד ובוודאי שכא"א ישמור עצמו מאוד לבל לעשות עוד דברים מכוערים למען יראה ה' יהי חופץ עליו כל היום, ויכין א"ע לימי החורף ללילות הארוכים הבעל"ט לעבוד בהם את ה' ולהוסיף לימוד התורה, וכמו"ש בקדשו הר"ב מפרשיסחא בלה"ק: "די זיסע געסט די לאנגע ווינטער נעכט קומען אן" צריך האדם להכין לקבלם בטהרה ולעבוד בהם את ה' בתורה ובמעשים טובים.

(תפארת שמואל)

ועתה באים לילי החורף הארוכים שצדיקים היו קוראים עליהם "אונזערע גוטע פריינד קומען" והזמן גרמא להתחוק בכח התורה.

(נתיבות שלום)

שמעתי מר' לייב אברהם שו"ב דק' אטיק מאהלוב,

חברת תהלים "תהילות יואל"

נתייסד ע"י ב"ק מדרן רבינו הגה"ק שליט"א
בעת ביקורו בארה"ק עם אביו ב"ק מדרן רבינו הקה"ט ז"ע
קרית יואל - בני ברק

ויזרע יצחק"ק מאה שערים

בהאי עידנא דחדוותא, נביע בהני שורתא, ברכת מזל טוב וברכה מרובה, בכל לשון של הוקרה וחיבה, קדם מע"כ ידידינו האדם היקר באנשים, לבו ער ופתוח לכל דבר שבקדשים, ויזרע יצחק"ק מאה שערים, בפעליו ובמעשי חסדו וטובו הישרים, נודע בהנהלתו חברת התהלים לתשב"ר היקרים, מדי צפרא דשבתא עת האסף העדרים, וקול הצאן קדשים נשמע למרחוק כצלילי זמרה, לשם ולתפארת קהילתנו המעטירה, ביתו פתוח למען אלמנות ויתומים, ומתמסר בעדם באמת ובתמים, רחים ומוקיר רבנן וחכמים, שמו מהולל באהבים, איש החסד ורב פעלים, משליך עצמו מנגד למען החברת תהלים, במסירות ובהדרגה דלא אפשר למיפרט בשפוותא, כתר שם טוב נפקין לו בהדרותא,

מוה"ר יצחק אייזיק ווייס הי"ד

מנהל החברת תהלים

לרגל השמחה שבמעונו, קול שישון בארמונו, בנישואי בנו, החבור היקר המופלג והנעלה,
כמר אהרן נ"ו למז"ט ובשעטו"מ

זכות הבל פיהם של עדרי עדרים, וזכות כל מעשיו הטובים והישרים, יגן בעדו להתברך לטובה בכל משאלותיו, וישכיל ויצליח בכל אורחותיו, ומשמחה זו יושפע לו שמחה ונחת מכל יוצאי חלציו, אושר ועושר בקניניו, וימשיך בעבודת הקודש ביתר עוז ושאת, מתוך תענוג דקדושה והרחבת הדעת.

החותמים בתדה וקול זמרה

חברי העהלת חברת תהלים "תהילות יואל" דיסאטמאר ב"ב

משה ברוך קליין, יצחק סלמן ווייס, יוסף מאיר שווארץ, רפאל גרין, יואל כ"ף

גם אנו מצטרפים ברגשי הודאה והערכה, אסירי התודה והברכה, הורי התשב"ר משתתפי החברת תהלים

אברהם אייזנבאך, אברהם ירושע יאשעק, אברהם יעקב שווארץ, אברהם צבי עקשטיין, אברהם שפילמאן, אהרן חד גרין, אהרן ווייסהויז, הרב אלי זאב יאקאב אלימלך בלאשטיין, אפרים אליעזר טעלער, אשר לעמל שלאטאוויטש, אשר עזר גליק, ברוך לעבאוויטש, ברוך משה פנקלשטיין, גרשון כ"ף, דוב איצקאוויטש, דוד גרין, דוד יוסף מאיר וואלנער, זאב אלכסנדר פיינעווערגער, זלמן לייב כהן, חיים אלי האראוויטש, חיים ביקסנשפאן, חיים דוב כהנא, חיים מאנבאך, חיים מנחם יאשעק, חיים מרדכי געשעטנער, חיים עזריאל יאשעק, חיים פנקלשטיין, חני יו"ט ליפא שווארץ, יהודה צבי לעווינגער, יהושע צבי יאשעק, יואל גריוואלד, יואל דאסקאל, יואל וויינבערגער, יואל שווארץ, יוסף חיים וויינפעלד, יוסף פנחס וואנאצקער, יוסף צבי גרינבערגער, יחזקאל לייב דייטל, יחזקאל ראטער, יחיאל מיכל אברהם פרידמאן, יעקב אביגדור כהן, יעקב אברהם פרידמאן, יעקב ווייס, יעקב יאשעק, יעקב מיכאל היילברון, יעקב קליין, יעקב ראומאן, יעקב אייזיק האלבער, יעקב אייזיק ווייס, יעקב יוסף דייטל, יעקב משה דייטש, הרב יקותיאל יעקב בראך, ישעי בארמיןקא, ישראל יעקב היימליך, הרב ישראל יודא בערגער, ישראל פרידמאן, ישראל פריינד, לייבוש פרידמאן, מאיר אלי אקער, מאיר חיים שישא מאיר צבי שווארץ, מנחם צבי ראטער, מרדכי אהרן לאנדא, מרדכי כהן, מרדכי פוקס, הרב משה אהרן דאווידאוויטש, משה ברוך כ"ף, משה יעקב מאשקאוויטש, משה יעקב גריוואלד, הרב משה מנחם כהנא, משה ראטער, משה שלמה יהודה שפילמאן, משה ווייס, משה צבי ענגעל, נפתלי מנחם שטיינבערגער, הרב נפתלי צבי בראך, הרב נפתלי ראשטיילד, נתן מאנבאך, עזריאל ווייס, עקיבא ווייסהויז, הרב פנחס ברוך לעבאוויטש, פסח אהרן גריוואלד, פסח ראטער, צבי אלימלך דאווידאוויטש, צבי האלבער, צבי ווייס, הרב צבי דודא ווייס, שלום אליעזר ראטער, שלום ראומאן, שלמה דוב ביקסנשפאן, שלמה האראוויטש, שלמה זלמן גראס, שלמה יאעוויטש, שלמה מאיר ראנבערג, שלמה שטרלי, שמעאל דוב קליין, שמעאל צבי ראומאן, שמעון שווארץ, שניאור זלמן גרינבוים שניאור זלמן ווייס, שרגא יהושע בערקאוויטש.

עול העוה יתר מן המברכים ידיו מקורו

יקותיאל יעקב בראך בשם העהלת חתני

משולחן מלכים

שיחות קודש שנשמעו מפי כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

פנימי — קלז — בלתי מוגה

ניחום אבלים ע"י כ"ק אדמו"ר מראחמיסטריווקא שליט"א, מארח"ב
בבית כ"ק מרן רבינו שליט"א - בקרית יואל יע"א
 ע"פ אמו הרבנית הצ' ע"ה
 יום ה' פרשת מטות מסעי תש"ע לפ"ק

האדמו"ר מראחמיסטריווקא: די רמ"ה איברים און שם"ה גידים איז דאך אקעגן די תרי"ג מצוות (וזה"ק פ' ושלח דף קע:).

2
 ע"י בדברי יואל (פ' תורע עמ"פ רפ"ב רפ"ג ד"ה וכו' וז"ל): "מכיון שנשמתי עיקר שדין גופו בטר עיקר ואף גופו משתנה ומודרך מוגמרות" וכו' וכו'. ועיי"ש עוד בד"ה מפורש וד"ה וזהו וכו' דברים נחמדים. וכדבר הזה היה מרגלא בפומי של מרן ז"ל בעל ברך משה להוכיח מה דמתאמרא משמוי' דהגה"ק השר שלום מבעלזא זי"ע (הובא בהקדמות שו"ת חבצלת השרון) ששאל אותו בנו הגה"ק מוה"ר זי"ע בימי ילדותו, על מה שאנו אומרים בכל יום אלקי נשמה שנתת בי טהורה היא, ולכאורה יש להתבונן מי אומר זאת, אם הגוף, הכי יש כח ודעת בחומר עבור להלל ולשבח ליוצרו, ואם הנשמה, הרי מהלשון נשמה שנתת בי משמע שאין הנשמה אומרת זאת, והשיב לו אביו, כי אם האדם זוכה ללכת בדרכי ה', ולשמור תרי"ג מצוותיו וחוקותיו, מודרך הגוף ונהפך לצורה, ויש בו דעת לשבח ולפאר ליוצרו, ועי' בברך משה (פ' ויקהל עמוד רע"ג) שכתב לבאר בזה מאמר המשנה (מכות כ"ג:) רבי חנניא בן עקשיא אומר רצה הקב"ה לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצוות, ביאור הדבר שרצה הקב"ה לזכות את ישראל, פי' לזכך את חומר גופם, לפיכך הרב"ה להם תורה ומצוות, עכד"ק].

רבינו: ווי אזוי פילט מען זיך?
האדמו"ר מראחמיסטריווקא: חזק חזק ונתחזק, מ'דארף זיך שטארקן.
רבינו: מ'טייטש דאך (כן פירש הרה"ק מראפשיץ ז"ל תובא באור ישע לשבת) בחמרא טבא דבי תחדיו נפשא (מתוך פיוט אסדר לסעודתא ביום השבת), אז מ'האט א גומן חומר דעמאלטס קען מען דינען דעם באשעפער.
 דער גוף איז דאך א כלי שרת פאר די נשמה,¹ מ'קען דאך נישט מקיים זיין אכילת מצה נאר מיטן גוף, מ'קען נישט לייגן תפילין נאר מיטן גוף, און אזוי ווייטער.
האדמו"ר מראחמיסטריווקא: רוב מצוות זענען אזוי.
רבינו: יא, רוב מצוות, ממילא איז דאך דער גוף פון א איד נישט קיין גשמי, דאס איז א חלק הרוחני.²

1
 כ"כ בערבי נחל (פ' תרומה) דהלב הוא משכן ובית המקדש, וכלי המעשה דהיינו האברים, הם כלי שרת שנשתמשו בהם במקדש, כך האברים הם בבחינת כלי שרת שהם כלים המשרתים בהם להשי"ת, עכתד"ק.

התודה והברכה לידידינו הרבני הנגיד הנכבד והמפורסם מוכתר בכל תואר

מזה"ר יצחק מארקאוויטש הי"ד

מנכבדי קהילתנו הק' בקרית יואל יע"א

אשר השתתף בסכום הגון לרגל שמחת אירוסים נכדו ני"ו למז"ט

יה"ר שיזכה לראות ולרוות ממנו מכל יו"ח רב תענוג ונחת דקדושה, במידה מרובה וגדושה וכט"ס

רבינו: וועלכעס יאר איז דער מאור עינים נסתלק געווארן?

האדמו"ר מראחמיסטריווקא: שנת תקנ"ח.

רבינו: און ער (בנו הרה"ק רבי מאטעלע ז"ל) איז אוועק שנת תקצ"ז, פערציג יאר שפעטער הייסט דאס.

ווען דער דברי חיים האט זיך משדך געווען מיטן טשערקאסער (הרה"ק רבי יעקב ישראל ז"ל טשערקאס), ווען ער האט גענומען אלס איידעם זיין אייניקל רבי מאטעלע האראנאסטיפלער, איז די חתונה געווען ביי די גרעניץ פון רוסלאנד מיט עסטרייך. דער דברי חיים האט געהאט צוגעזאגט נדן – ער האט דאך געהאט די טאכטער (הרבנית הצ'ריצא ע"ה) – האט ער זיך אנגעגרייט געלט, און ער איז געפארן צו די חתונה, ביז ער איז אנגעקומען צו די חתונה האט ער אויסגעטיילט דאס געלט פאר נצרכים כדרכו בקודש און איז געבליבן מיט גארנישט, ווען ער האט זיך געטראפן מיטן מחותן, האט ער אים געזאגט 'הערט מיך אויס, אמת, איך האב צוגעזאגט געלט, אבער אזוי האט פאסירט, איך האב עס אויסגעטיילט, ווילט איר מאכן די חופה אזוי, איז גוט, און טאמער נישט וועט מען צו ווארטן, און איך וועל ארום פארן – ער האט געבעטן מיזאל אים געבן צייט אפאר וואכן – איך וועל ארום פארן אויף שבתים, ביז כ'וועל צוריק צוזאממשטעלן דאס געלט וועט מען קענען גיין צו די חתונה, האט ער געזאגט ניין, ער איז גרייט צו גיין צו די חופה, און האט געזאגט 'איך האב שוין געזעהן דעם טאטן (הרה"ק רבי מאטעלע ז"ל) מיט די בגדי שבת' (שהוא כבר בא לחתונה מעולם העליון).

האדמו"ר מראחמיסטריווקא: ווער האט עס געזאגט?

רבינו: דער טשערקאסער האט עס געזאגט, 'איך האב געזעהן דעם טאטן מיט די בגדי שבת'.

האדמו"ר מראחמיסטריווקא: אזוי? ער גייט שוין מיט די בגדי שבת?!

רבינו: האט ער געזאגט, וועגן דעם וויל ער יעצט מאכן די חתונה, ווייל ער וויל אים נישט נאכאמאל מטריח זיין.

האדמו"ר מראחמיסטריווקא: זכות אבות זאל ווייטער מגן זיין פאר די וואס זענען דבוק אין זיי.

רבינו: ס'שטייט (בכתבי רבי חיים וויטאל ז"ל בשער הקדושה ח"א שער הראשון) אז יעדע מצות עשה איז דאך מושך חיות קעגן איין אבר, דארף מען דאך טאקע זיין בבריות השלימות. **האדמו"ר מראחמיסטריווקא:** דער אויבערשטער זאל העלפן.

*

רבינו: ווי אלט איז געווען רבי מאטעלע טשערנאבלער (בעמח"ס ילקוטי תורה), ווען ער איז נסתלק געווארן?

האדמו"ר מראחמיסטריווקא: זיבן און זעכציג יאר.

רבינו: אזוי? נישט מער?!

האדמו"ר מראחמיסטריווקא: פון תק"ל ביז תקצ"ז.

אבער רבי אהרן איז געווען א זון.

רבינו: יא, ער האט מאריך ימים געווען.

והמשיך רבינו: רבי מאטעלע ז"ל האט זיך בוחר געווען א מקום (מקום קבורה לאחר אריכות ימיו ושנותיו) אין קליין שטעטל אין אנאטיווקא,³ נישט אין טשערנאביל, כאטש דער פאטער (הרה"ק המאור עינים ז"ל) ליגט דאך אין טשערנאביל, האט ער נישט בוחר געווען אין טשערנאביל, נישט ביי קבר אבותיו, דאס איז א חידוש.

האדמו"ר מראחמיסטריווקא: ער האט געזאגט, אז די סיבה איז, ווייל דארט הערט מען נישט די גלעקלעך פון קלויסטער.

רבינו: כ'האב געהערט, דער טאטע ז"ל האט דערציילט, אז רבי מאטעלע האראנאסטיפלער האט אמאל באקומען פון עפעס א קליין שטעטלעך א 'מגידות קאנסוס' – עס האט געהייסן א פאסטן פון 'מגיד מישרים' – און דאס איז געווען ביי איהם א גרויסע זאך, און ער האט געמאכט א סעודה לכבוד דעם וואס ער האט באקומען א קאנסוס. ס'איז געווען א גרויסע פלא, ס'איז דאך נאר א קליינער ישוב, ביז עמיצער האט אים געפרעגט, וואס איז דאס ביי אים אזא גרויסער יהוס, האט ער געזאגט, 'אויף דעם מקום איז נישטא קיין קלויסטער', ס'איז נאר א אידישער ישוב.

האדמו"ר מראחמיסטריווקא: און דאס איז געווען ביי איהם אזא שמחה.

3

הרה"ק רבי מרדכי טשערנאביל ז"ל הכין בחייו את מקום מנוחתו בעיירה קטנה אנאטיווקא הסמוכה לקיוב, לאחר שאמר כי איהו אותה לשכון בקרבה לאחר הסתלקותו מן העולם, ובזמן קצר לפני שנפטר מן העולם נסע לשם, וביום כ' אייר שנת תקצ"ז עלתה נשמתו הטהורה לגנוי מרומים ושם מנוחתו כבוד.

האדמו"ר מראחמיסטריווקא נחתם את רבינו ואמר:

המקום ינחם וכו'

ורבינו ענה: אמן

ניחום אבלים ע"י כ"ק ארמו"ר מפאפא שליט"א בבית כ"ק מרן רבינו שליט"א – בקרית יואל יע"א

יום א' פרשת דברים תש"ע לפ"ק

רבינו: מ'איז געקומען פון קעמפ?

הארמו"ר מפאפא: פון די ישיבה (המתיבתא הגדולה קהלת יעקב דפאפא נמצא בכל השנה בקרית פאפא במחוז וועסטמשעסער ג.י. מחוז לעיר).

רבינו: אזוי? מ'איז א גאנץ זומער אין די ישיבה.

הארמו"ר מפאפא: ס'שטייט דאך אזוי, אז אין יעדן מקום דארף מען זיין מ'זעהט דאך דעם סדר העולם אין אלע דורות, אזויפיל תורה האט מען געלערנט אין די מדינה אזויפיל יארן, און אזויפיל אין א צווייטע מדינה אזויפיל יארן.

רבינו: די תורה איז געגאנגען אין גלות, ויתהלכו מגוי אל גוי וגו' (תהלים קה, יג).

הארמו"ר מפאפא: פון מערערע צדיקים פון פריער זאגט מען נאך, אז זיי האבן געזאגט בימיחם, אז די תורה וועט נאך גיין אין גלות קיין אמעריקא.

רבינו: יא, דער דברי חיים האט אזוי געזאגט, ער האט אמאל אויסגערעכנט ווי דער גלות איז אליין געגאנגען, שפאניע, פראנקרייך, און ס'איז געווען אין דייטשלאנד, ביז

4

יש לציין שמרן החיד"א ז"ל בספרו שם הגדולים (קנטס אחרון ערך תלמוד בבלי) נגע בתמיהה זו וזה לשונו: בא וראה, מפלאות תמים דעים אשר היו לו בערי פרס כמה דורות אמוראים... והיתה התורה שם בערי פרס, ונתדללה התורה עד שהיום בערי פרס אפי' תפילה אינם יודעים לא בכתב ולא בע"פ, וכל זה אינו במקרה ח"ו, ואפשר שאחרי שהתורה היתה זורחת שם, ובעסק התורה בקדושה בירו כל ניצוצי הקדושה השייכים לתורה מערי פרס, ועלתה בידם.

ומשם הכי נסתלקה התורה משם ונתיסדה בספרד, והיתה התורה מיתוספא ואולא כמה דורות עד שבא הגירוש, והתורה אז נתיסדה במערב, ובגלילות טורקיא"ה וכיוצא היתה התורה מרובה ומאירה בצרפת שהיו רש"י ורבותינו בעלי התוס' וחכמי לונגל, והיה הגירוש והלכו לאשכנז ותרבתה התורה שם, וכבר נודע דכל הגלויות הם לברר ניצוצות קדושות אשר בארץ ההיא... עיי"ש באורך דבריו.

ועיי' בס' ארצות החיים (עמ' ק"ד) שפע"א אמר הרה"ק מקאצק זי"ע: איך זעה ווי די תורה וואנדערט, עס האט געוואנדערט פון בבל קיין אפריקא, פון אפריקא קיין שפאניע, פון שפאניע קיין צרפת, פון צרפת קיין אשכנז, פון אשכנז קיין פולין, עד זעה ווי עס וואנדערט ווייטער קיין אמעריקא, ע"ש.

ס'וועט נאך אנקומען קיין אמעריקא. אבער ער האט געזאגט אז דאס וועט זיין דער לעצטער גלות.⁵ אמעריקא איז א גרויסער גלות, אין אמעריקא איז דא נסיון הענוני מיט נסיון העושר.

הארמו"ר מפאפא: ס'איז דא א בלבול הדעת, מיין טאטע ז"ל (הארמו"ר בעל ויחי יוסף) האט געזאגט, נאך גאנץ אנפאנג ווען מ'איז געקומען קיין אמעריקא, ער האט זיך באקלאגט אזוי, אז די מנהגים זענען אינגאנצן פרעמד, די תחלכות פון דעם פלאץ איז א גרויסער הבדל, מ'קען זיך נישט צוגעוויינען, ס'איז א אנדערע זאך וואס ס'איז געווען אמאל, אויך איז מען אזוי פאריאגט און פארפלאגט. ווען ער איז געווען אויף א פלאץ – א דאקטער אדער ערגעץ וואו – און ער האט געזעהן א טאוול וואס איז געשטאנען אויפגעשריבן אויף ענגליש 'מיים איז מאנ' (דהיינו שהומן שווה כסף), האט ער געפרעגט וואס הייסט דאס?, האט מען אים געזאגט, האט ער געזאגט 'עצמ פארשטיי איך שוין'.

רבינו: דער גלות האט יעצט אין די לעצטע יארן אהער געשמעלט דעם מעכניק, וואס דאס איז עולה על כולנה, דאס איז א ביטערער גלות, מ'איז ביי זיך אליינס אין גלות,⁶ מ'איז אליינס נישט שולט אויף זיך, נאר דאס איז שולט אויפן מענטש, אזוי איז מען אין גלות ביי זיך, א שווערער ביטערער גלות, אונז ווייסן מיר נאכנישט דעם עומק הגלות, דער גלות ווערט דאך מחדש לחודש טיפער.

הארמו"ר מפאפא: מ'זאגט נאך פונעם אמרי אמת, ער האט זיך אוועק געשמעלט אמאל אין ווארשא אין פוילן – כ'מיי'ן ס'איז געווען שמחת תורה ביי די הקפות – דער עולם

5

עיין בס' י"ג אורות (ח"א עמ' צ"ו) שמביא מימרא זו בשם הרה"ק רבי סיני מומויגראד זי"ע, שהרה"ק מצאנו אמר דבר זה פע"א לפני קידוש בדביקות נלהבה.

6

עיין בדברי יואל לחו"ר (אות ס"ב ס"ג ס"ד) בבאור מ"ש הושענא למענד גואלינו הושענא, דלכל אחד נצרך גאולה פרטית שיהא כל אדם נגאל מן המאסר ושביה שהוא נתון ביד עונותיו, ועי"א אנו מבקשים הושענא למענד גואלינו שנוכה להנאל ולצאת כל אחד ממסגר נפשו, שיהי לנו לב אמיתי להבוי"ת.

אפילו פאר א חסידישער איד וואס ער האט מאויה סיבה זיך געצויגן קיין פעסט, האט טאקע נישט געטויגט.⁹ מיזאל קענען וואוינען אין א שטאט ניו יארק, איז א עקסטערע סייעתא דשמיא.

האדמו"ר מפאפא: ס'איז א בחינה פון הן הן גבורותיו (יומא סג) - ואלו הן גבורותיו, שאלמלי מראו של הקב"ה האיד אומה אחת יכולה להתקיים בין האומות).

רבינו: ס'איז אראפ געקומען א ספעציעלע ברכה פון הימל, דער אויבערשטער האט רחמנות געהאט אויף כלל ישראל, אז ווען מ'קומט דא אין גלות, זאל מען זיך קענען האלטן אין די גרויסע שטעט, און ער האט געשיקט אזא גרויסן כח הקדושה אהער.

אין אונגארין איז טאקע נישט געווען אזעלכע גרויסע שטעט, אין פוילן איז שוין יא געווען, ווארשא און לאדז, דארט איז שוין טאקע נישט געווען אזוי פויגלדיג...

האדמו"ר מפאפא: מיין זיידע ז"ל דער ויגד יעקב איז געווענליך זומער פלעגט ער זיין אין באד, האט ער געזאגט וואו נישט וואו מאכט זיך שאלות, מ'איז נישט אינדערהיים, אמאל מאכט זיך שאלות, פת עכו"ם, פת פלטר, מידארף אריין ווארפן א שפענדל, אזעלכע סארט שאלות, האט ער געשמועסט מיט זיינע מענטשן, און האט זיי געזאגט, 'כזועל ענק זאגן עפעס א זאך, דא מאכט זיך שאלות, און אינדערהיים מאכט זיך אויך שאלות, ס'גיסט זיך אויס אביסל מילעך, אהער און אהין, אין זעקס יאר קען זיך מאכן אזויפיל שאלות וואס דא קען מען עס האבן אין פיר וואכן, מ'איז נישט אינדערהיים, ס'איז אנדערע ד' חלקי שולחן ערוך...'

ס'האט דערציילט א איד וואס בימים הקדמונים האט ער געהאט א קאר, אזוי האט דאך דער עולם נישט געהאט קיין

האט געטאנצט מיט א התלהבות - האט ער זיך אוועק געשטעלט און האט אנגעהויבן צו לאזן טרערן, האט מען אים געפרעגט, וואס איז דאס?, האט ער געענטפערט, 'פון וואו וועלן די אלע בחורים נעמען שידוכים?',⁷ יעדער זמן האט זיך זיינע שוועריקייטן.

רבינו: ס'איז געווען ווען דער פעטער ז"ל האט געמאכט די 'בית רחל' (בעת שבאו לכאן אבותינו ואחב"י יראי ה' פליטי הרב ממלחמת העולם השני' שנמרה בשנת תש"ה), איז דאך דאס געווען א חידוש, האט ער עס גערופן א 'מיידלעך חדר', זענען אריינגעקומען דערנאך אידן, זקנים פון דער אלטער היים, און געפרעגט 'דער רבי גייט מאכן א 'מיידלעך חדר?', האט ער געזאגט 'כ'האב דאך געמאכט א תלמוד תורה, פון וואו וועל איך נעמען כלות פאר מיינע בחורים?', כ'מוז צושטעלן ערליכע אידישע כלות פאר די בחורים.

האדמו"ר מפאפא: דער אלטער פאלטימטשענער רבי איז געווען א בעל יסורים,⁸ מ'האט איהם געפרעגט וועגן זיינע יסורים 'וואס מאכט דער רבי?', האט ער געענטפערט 'תמידים כסדרן ומוספין כהלכתן...', ער האט עס געזאגט אויף זיינע יסורים, און אוודאי די זעלבע ווערטער קען מען אויך זאגן אויף די נסיונות, 'תמידים כסדרן ומוספין כהלכתן...', ס'קומען צו נסיונות יעדן טאג.

רבינו [בצחות]: די נסיונות זענען געבען נישט 'כהלכתן', ס'איז 'שלא כהלכתן'.

האדמו"ר מפאפא: דעמאלטס אין יענע צייטן האט מען געהאלטן, אז אין די גרויסע שטעט איז נישט מסוגל צו וואוינען, למשל פעסט וכדומה, היינט איז אנדערע מושגים.

רבינו: אמאל איז טאקע נישט געווען אזוי. דאס אז מ'קען וואוינען אין א גרויסע שטאט און מגדל זיין ערליכע קינדער איז עקסטערע חסדים, אינדערהיים האט מען עס נישט געקענט, אינדערהיים אין פעסט איז נישט געווען קיין חסידישע קינדער, און די וואס האבן זיך טאקע אהין געצויגן, זענען טאקע בדרך כלל פארדארבן געווארן.

9

מרגלא בפומי של מרן רבינו שליט"א לספר עובדא ששמע מאביו מרן רבינו בעל ברך משה ז"ל, כי בעת שהי' הרה"ק מהר"ד מבעלזא זללה"ה פע"א בעיר בארדיוב בא אליו איש חסיד אשר מלפנים הי' מתנהג בחסידות בכל תהלוכותיו, אמנם אה"כ העתיק את מושבו לעיר הבירה פעסט לטובת הכלל, והוציאת העיר השפיעו על ביתו עד שבניו הלכו בלי פאות הראש, וכאשר נכנס אל המהר"ד עם בניו, השתומם הרה"ק על המראה לראות את בני האיש ההוא גוזזי פאות, ובראותו את תמימת הרה"ק מבעלזא והקפדתו, נעה ואמר על בניו, זיי לערנען ב"ה זייער וואויל, זיי קענען זייער גוט לערנען א בלאט גמרא, הקפיד מהר"ד וענה, עס איז א חוצפה צו לערנען גמרא מיט תוס' אן פאות.

7

כידוע היה מצב של חינוך הנותן גרוע מאוד אחר מלחמת העולם הראשונה, ובפרט במדינת פוילין.

8

כ"כ בעל פקודת אלעזר מפאליטשען ז"ל שלמד הרבה תורה מתוך יסורים, הי' חביב מאוד אצל כל זקני הגאונים והצדיקים שנשארו מדור הקודם ובמיוחד הי' בידידות רב עם כ"כ בעל יחי יוסף ז"ל.

אזוי אויסגעמוטשעט ווערן, יעצט פארשטיי איך שוין, ס'איז אינגאנצן א אנדערער סדר החיים.

רבינו: יא, אזוי איז געווען דעמאלטס. לאידך גיסא זעהט מען אבער היינט אויך פארקערט אז אינדערהיים האט מען נישט געהאט קיין וואש-מאשין, און קיין דיש וואשער, און קיין מיקסער, דאס אלעס האט מען געטוהן מיט די הענט, געוואשן און געטרוקנט, און אליינס כשר געמאכט, מ'האט אליינס געטראגן דאס הינדל צום שוהם, מ'האט עס געפליקט, און עס אויסגעזאלצן, ברויט און חלות האט מען געבאקט, מ'האט איינגעקויפט סחורה, און מ'האט אויך אליינס גענייט, היינט איז דא די אלע מכשירים, אבער צייט האט מען נישט, מ'איז אלעמאל פאריאנט.

וקם האדמו"ר מפאפא ואמרי: המקום ינחם וכו' דער באשעפער זאל ענק טרייסטן מיזאל אפגעהיטן ווערן פון יעדן צער און הערן בשורות טובות.

קאר, פלעגט ער צו פירן מיין טאטן ז"ל, און ער האט געהאט א געלעגנהייט צו שמועסן מיט מיין טאטן, איינמאל גיט איהם מיין טאטע ז"ל א פרעג, זאג נאר, וויפיל ארבעטס? – ער איז געווען א היימישער, א תלמיד – וואס איז דיין ציהל? וואס טראכסטו נאך ווען דו וועסט שוין פארדינען און נאכדעם וועט דיר שוין זיין גענוג?, זאגט ער 'כ'זועל זאגן פאר'ן רבי', איך האלט איך דארף האבן א משרת אין שטוב, איך האב א משפחה, זאגט אים מיין טאטע 'דו ווייסט וואס דו האסט מיר געזאגט דא, דו האסט מיר פארענטפערט א גרויסע קשיא, איך בין דאך געווען א מורה הוראה אינדערהיים, און דא פסקין איך אויך, ס'קומט פארשידענע שאלות אין יורה דעה וואס כ'האב נאכנישט געהאט אזעלכע שאלות אנדערהיים, יעצט האסטו מיר עס פארענטפערט, אינדערהיים האט מען געהאט א משרת, און די נשים האבן נישט געמוזט

ניחום אבלים ע"י הרה"ג ר' חיים אלעזר ווייס שליט"א

הרב מכמעליניק במאנסי יע"א

בבית כ"ק מרן רבינו שליט"א – בקרית יואל יע"א

יום ג' פרשת מטות מסעי תש"ע לפ"ק

רבינו: יא, און זי האט געהייסן רחל, נאכ'ן ייטב לב'ם רעביצין.

ר' מאיר שטיין פון וויליאמסבורג איז א ראצפערטער, און זיין מאמע איז געווען נאנט מיט רבי זושא'לעס רעביצין, און ווען זי איז אוועק און זי האט איבער געלאזט א שטוב מיט קינדער, האט ר' מאיר שטיין'ס מאמע גע'חלומ'ט אז די רחל'ע איז געקומען און זאגט איהר, 'איך האב איבער געלאזט א שטוב מיט יתומים, און ס'איז נישטא ווער ס'זאל אכטונג געבן'.

איר האט שוין אמאל געהערט די מעשה?

הרה"א: נין, כ'האב עס נאכנישט געהערט.

והמשיך רבינו לספר: זי איז טאקע אריבער געגאנגען, און זי האט געזעהן רבי זושא'לע ווי אזוי ער איז מטופל מיט קינדער, און ס'איז נישטא ווער ס'זאל עפעס דארט מאכן, איז זי יעדן טאג געקומען אינדערפרי אויסצורישן די קינדער.

הגה"צ אב"ד ריסקיווא ז"ל, (ו) יבלחט"א הרבנית רייצא אשת הגה"צ רבי יואל בעער ז"ל אדמו"ר מראצפערט בבראזיל.

רבינו: ווען רבי זושא'לעס רעביצין¹⁰ איז אוועק, און זי האט איבער געלאזט א שטוב מיט קינדער, כ'מיין אז זי האט געהייסן רחל...

הרה"א: דער באטורער רבי'ס רעביצין האט געהייסן ברכה (בתו של הגה"ק רבי משה יוסף טייטלבוים אבד"ק אוהעל ז"ל).¹¹

10 ה"ה הגה"צ רבי זושא בנו של הרה"ק רבי שלום אליעזר מראצפערט ז"ל (חתנו של כ"ק הגה"צ רבי נפתלי טייטלבוים ז"ל אבד"ק נירבאטור (אחיו של כ"ק הגה"צ רבי אהרן טייטלבוים ז"ל אבד"ק וואלאווע) – והרב מכמעליניק הוא חתנו של הגה"צ רבי יואל בעער ז"ל אדמו"ר מראצפערט בבראזיל שהי' חתנו של הגה"צ רבי זושא'לע ז"ל.

11 הגה"ק רבי נפתלי טייטלבוים אבד"ק נירבאטור, ווי הרבנית הצ' ברכה ע"ה בת הגה"ק רבי משה יוסף טייטלבוים ז"ל אבד"ק אוהעל, בתם הרבנית הצ' רחל ע"ה אשת הגה"צ רבי זושא'לע בן הרה"ק רבי שלום אליעזר מראצפערט ז"ל נפטרה כ"ב שבט תרפ"ח, ויוצ"ה: (א) הרבנית יוכבד ע"ה נפטרה שנת תש"ו, (ב) הרבנית הינדא ע"ה אשת הגה"צ רבי יצחק טייטלבוים ז"ל רב הצעיר דק"ק וואלאווע בן הגה"ק רבי אהרן מוואלאווע ז"ל, (ג) בנם הגה"צ רבי חיים הי"ד, (ד) בתם הרבנית גיטל ע"ה אשת כ"ק הגה"צ רבי יקותיאל יודא טייטלבוים ז"ל אבד"ק סיגוט [ביוו"ש], (ה) בתם הרבנית סימא ע"ה אשת הרה"ג רבי יוסף כ"ץ בן

נישט קיין כח צו שטיין אויף די פוס, און דאך זעהעם שומעם, זיי קומען זיך צוזאם און זיי ווילן הערן, איז 'הקב"ה מוחל עונותיהם של ישראל'. אזוי האט ער דעמאלטס געזאגט ביי די דרשה אין פעסט.

ער איז געקומען פון טשעכיי, דארט איז ער געקומען, ווייל אין מערענישטאט איז ער באפרייט געווארן, און איז אהיים קיין סיגוט, איז ער דאך געווען געבן ראצפערט, און ער האט שוין דעמאלטס געהערט – רבי זושא'לע איז דאך געווען זיין פעטער (אחי אמו ע"ה) – און זיינע מעכטער לעבן, האט ער נישט געוואלט אריינפארן קיין ראצפערט, ווייל אין ראצפערט איז דאך דא חפצים פון די ירושה, ער איז מאקע א אייניקל (מהר"ק רבי שלום אליעזר מראצפערט הי"ד שהיה אבי אמו של מרן רבינו בעל ברך משה ז"ל), אבער ער איז נאר א טאכטער'ס א זון, און זיי זענען דעם זוה'ס מעכטער, זענען זיי באמת די יורשים, האט ער מיר געזאגט אז ער האט נישט געוואלט אריינפארן קיין ראצפערט, ער האט נישט געוואלט זיין נאנט צו די חפצים, אז מ'קומט אריין וועט מען דאך גיין קוקן וואס עס איז געבליבן נאכ'ן קריג, און אפשר וועט מען עפעס געבן, ער איז דאך א אייניקל, אבער זיי זענען יורשים מדאורייתא.

הר"ח א: מיין שוויגער האט מיר פארציילט אז מ'האט אלעס באהאלטן פאר די קריג, נאר ס'זעהט זיך אויס אז איינער האט געוואוסט וואו מ'האט דאס באהאלטן, און מ'האט אלעס צוגענומען, און זיי האבן שוין אויך גארנישט גענומען...

רבינו: אבער דער טאטע האט נישט געוואלט נעמען. ווען ער האט גערעדט פון הרחק מן הכיעור והדומה לו, האט ער מיר עס אזוי פארציילט, ווי אזוי מ'דארף אוועק גיין פון יענעם'ס געלט, ער האט אזוי גערעדט באריכות, און דערציילט אפאר מעשיות פון זיך, ווי אזוי ער איז אלעמאל אנטלאפן פון יענעם'ס געלט.

הר"ח א: ווען זיי זענען באפרייט געווארן, האבן זיי נישט געוואוסט אז זיי וועלן בלייבן לעבן.

רבינו: אין שוועדן זענען זיי געווען נאכ'ן באפרייען, אזוי האט ער מיר געזאגט אז ער האט געהערט אז אין שוועדן זענען זיי געווען דעמאלטס, דער רויטער קרייץ האט אריבער געפירט אסאך מיידלעך.

הר"ח א: יא, אסאך אידישע מיידלעך זענען אנגעקומען קיין שוועדן. זיי זענען געווען פריער אין דאכו, און שפעטער אין שוועדן.

הר"ח א: מיין שוויגער מיט איר שוועסטער רבי יוסף כ"ץ'ס רעביצין (בן הנה"צ מריסקווא ז"ל) זענען געווען ביים באטורער רב (וקינס אבי אמס), און זיי זענען געפארן צו רבי שלום אליעזר פון צייט צו צייט קיין ראצפערט (וקינס אבי אביהם), מיין שוויגער האט פארציילט אז דער זיידע דער באטורער רב פלעג זיי אלץ מוסר צו זאגן.

רבינו: דער באטור רב ער איז געווען א שטרענגער רב. דער באטורער רב אליינס – רבי נפתלי – איז אוועק תרצ"ו אדער תרצ"ז, כמדומה לי.

הר"ח א: זיי האבן זיך נישט געקענט אויפהאלטן ביי רבי זושא'לע (ה"ה אביהם).

רבינו: יא, ווייל ער האט נאכאמאל חתונה געהאט מיט א צווייטע רעביצין, איז מען געפארן צו דעם זיידן.

הר"ח א: דאכט זיך מיר אז זיי זענען שוין געווען גרעסערע קינדער.

רבינו: איינע האט געהייסן יוכבד.

הר"ח א: און זי איז שוין געווען א כלה אויכעט, מיט דעם בלאזשבער רב'ס זון, נאר מ'האט נישט געקענט אריבער גיין דעם גרעניץ...

רבינו: פונעם טאטן ז"ל האב איך געהערט, אז ווען ער איז באפרייט געווארן, און מ'האט זיך אנגעהויבן נאכצופרעגן ווער עס איז פון די משפחה געבליבן לעבן, האט ער געהערט אז רבי זושא'לעס מעכטער זענען געבליבן לעבן, האט ער מיר אמאל אזוי פארציילט אויף זיך און געזאגט ווי אזוי ער איז נזהר געווען פון יענעם'ס געלט, ווי אזוי ער איז אנטלאפן פון א חשש ממון פון גזל, איז לגבי דעם האט ער מיר פארציילט די מעשה, אז ווען ער איז אהיים געקומען, איז ער געקומען דורך אונגאריי, ער איז געווען אין פעסט, ער האט דארט געזאגט א דרשה אין די קאזניצי שוהל נאך די קריג, – כ'דערצייל איין מעשה אין א אנדערע מעשה – ער האט געזאגט די דרשה אין די קאזניצי שוהל (בשכ"ק פרשת קרח) זיצנדיג, ווייל ער האט נישט געהאט קיין כח צו שטיין.

האט ער דעמאלטס געזאגט דעם מאמר חז"ל (מדרש משלי י') בשעה שהחכם יושב ודורש הקב"ה מוחל עונותיהם של ישראל, וואס איז דאס לשון 'יושב' ודורש, פארוואס שטייט נישט 'בשעה שהחכם דורש?' און וואס איז דער גרויסער שכר פון מחילת עונות? נאר דער פשט איז אזוי, פארוואס זאגט מען איצט די דרשה זיצנדיג, דאס איז וועגן די צרות וואס מ'האט מיטגעמאכט אין די שווערע צייטן, אז מ'האט

חברת תהלים "תהלה למשה"

ע"ש ב"ק מרן רבינו בעל ברך משה זי"ע

פעיה"ק ירושלים תוכב"א

כל השומע יצח"ק לו

באותות הוקרה והודאה, נברך בזה מעומקא דליבאה, ברכת מזל טבא וגדיא יאה, משמי מרומא עילאה, קדם מע"כ האי גברא יקירא, עומד תמיד לימין החברת תהלים ברוח מסורה, עושה ומעשה צדקה וחסד תדירא, שמו משבחים בשבח ובשירה, הרבני הנדיב לבו ער לכל דבר שבקדושה, במידה מרובה וגדושה,

מוה"ר יצחק אייזיק ווייס הי"ו

מנהל החברת תהלים "תהילות יואל" בתוככי קהילתנו הק' בבני ברק

לרגל שמחתו בנישואי בנו היקר והנעלה ני"ו עב"ג שתחי' למז"ט

ואלין מליא, יחזן לדקיעיא, שבזכות מעשיו ופעליו הברוכים, יזכה לראות מאם דורות ישרים ומבורכים, בנים ובני בנים כציעים ופרחים, ותמיד נספר תהילתו בחילולים ובשבחים.

בהוקרה והערכה

אליעזר דוב ענגעל, ירושלים

בשם הנהלת החברת תהלים

Yetev Lev

D'Rabeinu Joel D'Saltmar
Gretz Yisrael Inc.

מוסדות יטב לב

דרבינו יואל מסאטמאר
בארה"ק תוכב"א

תודה וקול זמרה

ברגשי הוקרה והודאה, נשיג ברכת מזל טבא וגדיא יאה, משמי מרומא עילאה, קדם ידידינו הרבני הנכבד והנעלה, נחמד למטה ואהוב למעלה, נודע לשם ולתהילה, תוך אמוני וגדיבי עם סובלה,

מוה"ר הערשל קלעפנער הי"ו

מחשובי תומכי מוסדותנו הק'

לרגל הכנס בנו כמר ארי' ני"ו לעול התורה והמצות

יה"ר שיזכה לראות ולרוות מזונו רב תענוג ונחת מתוך שמחה ואורה, ויזכה לאושר ועושר והרחבת הדעת, שישון ושמחה בכל עת, וכל טוב סלה

החותמים למען שמו בתודה וקול זמרה

הנהלת המוסדות

דברות קודש

מאת כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

סעודת רעוא דרעווין פרשת נח שנת תשע"א לפ"ק

יברכך ה' בנכסים, שאם האדם זוכה לברכת ה' בנכסים וממקור קדוש וטהור יהלכון, אז יברכך ה' בבנים, שיזכה לבנים ישרים והגונים, בנים ובני בנים עוסקים בתורה ובמצוות, וגם יברכך ה' בתלמוד, שבעצמו יזכה לעסוק בתורה בהתמדה בהבנה ובחשקות התורה, ויראה ברכה בלימודו.

ומעתה י"ל כי דבר זה גרם להם לאנשי דור המבול כי השחית כל בשר את דרכו, והיו משוקעים כל כך בתאוות ובמדות מגונות, היה מחמת כי מלאה הארץ חמס מפניהם, ולזה כתב רשיו"ל לא נחתם גזר דינם אלא על הגזל, ואף שהיה בהם כמה וכמה חטאים, מכל מקום כיון שהגזל גרם להם הכל, כי הממון שאינו כשר מזיק לו ולזרעו, על כן לא נחתם גזר דינם אלא על הגזל, שעל ידי הגזל באו לידי תאוות ומדות מגונות. ויש לנו ללמוד מזה מוסר השכל גדול עד היכן נתדרדרו אנשי דור המבול בהשחתה גדולה מחמת שלא נזהרו בפרוטה שאינו שלהם, כי מלאה הארץ חמס מפניהם, ועל ידי שנתפטמו בממון גזל נולד בקרבם תאוות רעות ומדות מגונות.

אולם נח היה איש צדיק תמים בדורותיו, הן בין אדם למקום והן בין אדם לחבירו, וכדאיתא בזוה"ק (בראשית דף נח:) אלה תולדות נח נח, נח לעילא ונח לתתא, ובכן כיון שהיה נזהר בפרוטה שאינו שלו, את האלה"ם התהלך נח סופי תיבות חכ"ם, זכה ללמוד תורה בחשק ובהתמדה.

ב

עוד יתבאר על פי מה דאיתא בגמרא (סנהדרין ז.) אמר רבי המנונא אין תחלת דינו של אדם אלא על דברי תורה, והקשו התוס' (ד"ה אלא) מהא דאמרין בפרק במה מדליקין (שבת לא.) ששואלין את האדם ליום הדין נשאת ונתת באמונה, ואחר כך שואלין קבעת עתים לתורה.

וביאר מרן דו"ז זללה"ה בדברי יואל (פ' בראשית עמוד לז) כי באמת הא בהא תליא, ושני השאלות באים כאחד, דאם שואלים לאדם למה לא קבעת עתים לתורה בעולם הזה, יתרץ ויצטדק כי אי אפשר לו מסיבת עמל וטירדת

אלה תולדות נח נח איש צדיק תמים היה בדורותיו את האלהים התהלך נח, כתב בבעל הטורים האלה"ם התהלך נח סופי תיבות חכ"ם. ויש להבין הרמז מה שהיה נח חכם.

יתבאר על פי מה שהביא הרה"ק מהרצ"א ז"ע באגרא דפרקא (אות קכו) בשם הרה"ק הרבי ר' מנחם מענדל מרימנוב ז"ע, על מה שהוא מן התימא שרואין כמה פעמים הילדים בקטנותם הולכים לבית רבם ומתמידים בלמוד תורתם ומתפללים בכוונה ומישרים אורחותם, ואחר כך כשמתגדלים מתהפכים במדות גרועות ומבטלים התורה והתפלה וכיוצא, ומאין יתהווה זה, הרי התורה שלמדו בקטנותם הוא הבל שאין בו חטא, והיה מהראוי שתעמוד למשען להם להוסיף אומץ בנפשותם כי מצוה גוררת מצוה, ואמר הוא ז"ל שהוא מחמת שאבותיהם האכילו אותם ממון גזל שסיגלו על ידי משא ומתן שאינו באמונה, ונתפטמו באיסורים ושב להם לבשר מבשרם, ועל ידי זה נולדים בקרבם תאוות ומדות גרועות, עכ"ל.

וכ"ק מרן אאמו"ר זללה"ה בברך משה (פ' וירא עמוד פ) הביא מה ששמע ממר אחיו הגה"צ ר' יקותיאל יהודה האבדק"ק סיגעט זללה"ה הי"ד, לפרש מאמר המשנה (אבות פ"ב מ"ב) יהי ממון חבירך חביב עליך כשלך, והתקן עצמך ללמוד תורה, שאינו ירושה לך. דהנה מובן למשכיל שלא רק בניו של האדם נשפעים מממון האסור, אלא אף הוא בעצמו כשמתפטם מממון האסור יאבד תורתו ויראתו, ועל זה עומד התנא ומזהיר יהי ממון חבירך חביב עליך כשלך, שיזהר בממון חבירו ויהיה המשא ומתן באמונה, ואז התקן לעצמך ללמוד תורה, כי רק אם יהיה ממנו כשר אז יוכל לעסוק בתורה, שאינה ירושה לך, היינו אם לא יזהר בה אז תנתק התורה ממנו ומזרעו, ולא תהיה לו לירושה, עכ"ל.

ועל פי זה אמרתי לפרש מקראי קודש בברכת כהנים, יברכך ה' וישמרך, איתא במדרש רבה (פ"א ס"ה) יברכך ה' בנכסים, יברכך ה' בבנים. עוד איתא במדרש (הובא בדמשק אליעזר) יברכך ה' בתלמוד. ולדרכינו יתבאר

צדיק תמים היה בדורותיו, אע"פ שהיו לו נסיונות קשים ומרים, והקב"ה העיד על נח שעמד בנסיון, וכמו שאמר הכתוב כי אותך ראיתי צדיק לפני בדור הזה, ובעוה"ר כל איש ישראל יש לו אותן הנסיונות, ומי האיש שיוכל הקב"ה להעיד עליו בדורינו אלה שעמד בצדקתו, הלא צריכים לסייעתא דשמיא מרובה שיזכו להחזיק מעמד בקדושה ובטהרה.

ויש לפרש עוד הכתוב נח איש צדיק תמים היה בדורותיו את האלהים התהלך נח, על פי דברי מרן דו"ז זללה"ה בדברי יואל (פ' שמות עמוד כו) ביאר מה דאיתא במדרש תנחומא (פ' שמות ס"ה) על הפסוק ויקם מלך חדש על מצרים אשר לא ידע את יוסף, וכי לא היה מכיר את יוסף, א"ר אבין משל לאחד שרגם אקונין של דוכוס, אמר המלך התיזו את ראשו עכשיו, שלמחר עושה בי כך, וכך פרעה עכשיו לא ידע את יוסף למחר הוא אומר לא ידעתי את ה'. ביאור הדבר דעל ידי שפוגמים בקדושת היסוד נפגם ונתקלקל האמונה וכחאדא אזלי, כי החטאים מסמין עיניו של אדם מראות את האמת. וזה שאמר אשר לא ידע את יוסף היינו מקדושת יוסף, ועל ידי זה אמר לא ידעתי את ה', כי קדושת היסוד תלוי באמונה, עכ"ד.

וזה שהעיד הכתוב נח איש צדיק תמים היה בדורותיו, שהתנהג עצמו בקדושה והיה לו מדת יסוד צדיק, שלא חטא כלום בהשחתת אנשי דור המבול, ועל כן את האלהים התהלך נח, שהיה לו אמונה שלימה בבו"כ.

ובפרוס עלינו זמן החורף יקבל כל אחד על עצמו להתנהג בקדושה ולשמור על עצמו בכל פסיעה ופסיעה בשבתו בביתו ובלכתו בדרך, מסתובבים בין אנשים הדומים כאנשי דור המבול, וזוהמת השוק גורם לידי חסרון האמונה, וצריכים לעמוד על המשמר שלא להגרר אחריהם, לשמור על הדיבור המעשה והמחשבה שיהיו בקדושה ובטהרה, ואז זוכים להתחזק באמונת אומן בבו"כ, ועל ידי זה אפשר שיהיה משאו ומתנו באמונה ובישרות, וכאשר עוסקים במסחר באמונה בבו"כ, שהוא נותן לחם לכל בשר, מוצא כל אחד לעצמו עתות פנאי לקבוע עתים לתורה.

והשי"ת יעזור שנזכה כולנו שיהיה א' געזונטן ווינטער בגשמיות וברוחניות, ונזכה לעסוק בתורה ובמצות ובמעשים טובים, והשי"ת ישלח שפע גדול לבני ישראל שיהיה פרסה בהרחבה גדולה, ונזכה להתרוממות קרן התורה וישראל בהתגלות כבוד שמים עלינו במהרה בימינו אמן

הפרנסה אשר מוכרח לרדוף אחריה בזיעת אפיים מהבוקר אור ועד חשכת לילה, וכשסר לביתו כבר תש כוחו ונחלש מוחו ואינו יכול ללמוד עוד, אבל האיש הנושא ונותן באמונה מכחישו, דמי שמאמין בהשגחתו ית"ש יודע דאין אדם נוגע במה שמוכן לחבירו, והבורא יתברך מזמין לכל אחד די פרנסתו, והעת שחוטפים לעסוק בתורה, לא יגרום חסרון בפרנסתו. ומעתה לא יקשה סתירת המאמרים, שבאמת תחלת דינו של אדם על דברי תורה, ומה ששואלין אותו נשאת ונתת באמונ"ה, שאלה זו גם כן על דברי תורה, והיינו אם היה יחד עם אמונה בהבורא יתברך, כי אם יש לו אמונה שהקב"ה הוא הנותן לחם לכל בשר וזן ומפרנס לכל, על ידי זה שוב אין לו מענה להצטדק בטירתת הפרנסה, עכ"ד.

ובאמת מי שמשאו ומתנו באמונה שלימה בבו"כ, הוא נזהר גם בפרוטה שאינו שלו, ואינו מבקש דרכים לעסוק דרכים מקולקלים, כי יש לו אמונה שאין אדם נוגע במה שמוכן לחבירו, ומן השמים יגיע לו פרנסתו הנקצבת אף בעסקו במסחר ביושר ובצדק.

והנה איתא בזוה"ק (בראשית דף נח:) אלה תולדות נח, נח לעילא ונח לתתא, כי נח היה נזהר הן במצות שבין אדם לחבירו והן במצות שבין אדם למקום, ועל כן את האלהים התהלך נח סופי תיבות חכ"ם, שהיה יכול לעסוק בתורה, ותמיד היה מוצא פנאי מספיק לעסוק בתורה, והטעם כי את האלהים התהלך נח, שהיה לו אמונה פשוטה בבו"כ, כי הוא הנותן לך כח לעשות חיל, ורק מה שהקב"ה נותן יש לו לאדם לא פחות ולא יותר, ועל כן היה עוסק במשא ומתן באמונה והיה נזהר מן הגזל.

ודבר זה נותן לנו חיזוק ומוסר גדול אחרי עבור הימים הקדושים, וכל אחד עשה תשובה, וקבל על עצמו כמה ענינים טובים הן בין אדם למקום הן בין אדם לחבירו, הנה הגיע העת והעונה שיקיימו מה שקבלו כבר, ובראש בראשונה צריך כל אחד לסדר לעצמו שיעורים לקראת זמן החורף, ולקבוע לעצמו עתים לתורה, ויהיה משאו ומתנו באמונה בבו"כ, לדעת שעל ידי עסק התורה לא יחסר לו כלום מפרנסתו, ואדרבה התורה יכניס ברכה בתוך ביתו.

חיים אנחנו במדינה קשה אשר ההשחתה והזוהמא לא נסוג אחור מהשחתת אנשי דור המבול, וצריכים לסייעתא דשמיא מרובה שיוכלו להחזיק מעמד מול נסיונות הקשים, וחלילה לא יגררו אחר מים הזדונים עם אנשים הדומים לאנשי דור המבול, נסיונות קשים, נח איש

נערך ע"י הוועד להוצאת ספרי כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א ותשוע"ח להם

דבר חבורת ויואל משה

בשבוע והודאה להשי"ת אחרי מלאות שנה שלימה להתייסדות השיעורים הקבועים מדי שבוע בשבוע להגות ללמוד בספרו של רבינו החובת הלבבות בדורינו, להנצל מדעות הזרות השטפים בימינו, ספה"ק ויואל משה ותל"ת נתרבו ספסלי דבי מדרשא ומתקיים כבר ג' שיעורים כן ירבו ההוגים בספה"ק כאשר היתה רצון קדשו שיקבעו בה שיעורין תמידין כסדרן, כאשר ידוע בקרב אנ"ש אשר פעם אחת שאל רבינו הק' לאחד ממקורביו אם למד כבר את ספרו ויואל משה, והשיב לו הנשאל לפי תומו, שעדיין לא למד הרבה מקצועות בשו"ע ובפוסקים, ואמר לו רבינו הק' זי"ע "לערנען מיין ויואל משה איז פריער" והדברים עתיקים.

וכאן קנתה מקומו להזכיר מה שסיפר הרה"ח מוה"ר שמואל הכהן פריעדמאן שליט"א משיב"ק, מה שזכה לשמוע מפה קדשו בשנת תשל"א בעת שנכנסו כמה עסקנים יחד עם הגה"צ המפורסם מלאנדסבערג זצ"ל אשר עמד בראש התאחדות אברכים ושאל את פי רבינו הק' זי"ע על בקשת האברכים אשר משתוקקים לסדר שיעורים ברבים בספרו הק' ויואל משה ועמד אז רבינו זי"ע מכסאו למרות חולשתו ופנה והראה לארון הספרים אשר היה שם בצד מערבי וענה במתק לשונו: "אויף וואס דען האב איך עס געמאכט אז עס זאל ליגן אין שאנק?" ופקודת הצדיק שמרה רוחם ובמשך הרבה שנים למדו מאות אנ"ש כמה פעמים ברבים את ספרו הק'.

ובאותו ענין סיפר לנו הגה"צ ר' יוסף בנימין וואזנער שליט"א גאב"ד דקהלתינו הק' בלונדון (בסעודת מלו"מ לפני יומא דהילולא דרבינו הק' תש"ע) שבהיותו ראש החבורה דהתאחדות אברכים פה דקהלתינו הק', נסע כמה פעמים לכ"ק מרן רביה"ק בעל ברך משה זי"ע, אמר ליה פעם אחת שיתחיל ללמוד בספה"ק ויואל משה במסגרת החבורה, אע"פ שנראה שבלימוד הפילפולים שבתוך הספר בזמן קצר לא יוציאו כלום מזה וביותר שבדרך כלל לא מספיקים ללמוד רק חלק קטן מהפילפול אב"ז יש בזה תועלת הרבה וגם למען ציונות יכול להשפיע הרבה אפי' מכמה שורות הספה"ק.

ודבר שפתים אך למוסר להאריך את גודל הנחיצות להגות בספה"ק הלו, אשר בעוה"ר נתרדרד המצב פי כמה, ופשתה המספחת והחושך מכסה ארץ, והרבה מאחב"י נכשלים מחסרון ידיעה בענינים חמורים למאוד, ובפרט בערינו ב"ב שמעטים המה ההולכים בדרך ישכון אור, וברור שא"א להיות נוהר מענינים חמורים האלו, מבלי ידיעה ברורה ובקיאות היטב בהלכות אלו, וזאת הוא רק ע"י העסק הקבוע בתורתו של אותו צדיק וקדוש.

ולזאת ענינו ואמרנו ללקט קצת מדברותיהם של רבותה"ק נבג"מ ולהבדלחט"א החיים אתנו בגודל הלימוד בספרים אלו ובפרט דברי רביה"ק בעל דברי יואל בגודל הפנים של מחשבת וחיוק דברי מינות, וגודל הנסיון בזה, וא"א להניצל, רק ע"י שחזורים תמיד על דבריו הקדושים.

כ"ק מרן רבינו הק' בעל דברי יואל זי"ע

ביהרג ואל יעבור, כאשר הארכתי במאמר ג' שבועות, ונוסף לזה שנתייסד במינות וכפירה גמורה ר"ל בלי תורה ואמונה כלל ועיקר, אלא אדרבא בדרך של עקירת כהתו"כ ח"ו, ואין ספק שאותה המלוכה גרע הרבה יותר מע"ז כמו שהוא בגמי וברמב"ם ובכל הפוסקים דמינות גרוע הרבה יותר מע"ז, וכבר העתקתי קצת מדבריהם בזה, וא"כ אין ספק שהגותן איזה חיוק כ"ש לשורש המינות הן בממון או כבוד או בדברים באיזה אופן שהוא גרע מנותן כבוד או ממון או איזה חיוק לע"ז, והודאה במקצת לשורש המינות גרוע ממודה בע"ז, והדרים שם קשה להם מאד לזיזר בזה כמובן

ופשיטא דמי שחושב אפילו במחשבה גרידא שקיומא של מלכות המינות הזאת היא לרצון לפני הקב"ה, ושהוא עושה נסים להחזיקם בשלטונם כדי שיוכלו להתחזק בעקירת הדת ולהעביר רבים מישראל לשמוד ולכפירה, הרי זה מין גרוע הרבה יותר מעובד עבודה זרה. (על הגאולה ועל התמורה סי' ב')

*

גם עצם הדירה תחת ממשלם ורשותם של מלכות של מינות ר"ל הוא ענין כבד המכאיב לב כל ירא וחרד לדבר ה'; שהרי כיון שכל התייסדות אותה המלוכה הוא ממקור המינות ר"ל הן בשביל התייסדות קודם ביאת המשיח שהוא

חזיון הוא עכ"פ הצלה פורתא שלא יטמנו ברשת המינים, עכל"ק.

*

בעוה"ר מה אומר ומה אדבר או לנו משפלות הדור שהגענו למדרגה זו, עד שמוכרח להזהיר על דברים שהן מעיקרי האמונה, או לי אם אומר או לי אם לא אומר, אבל מוכרח אני לומר כמסקנת הגמ' צדיקים ילכו בם ופושעים יכשלו בם, ואילו לא הייתי מזהיר ומתחנן על התרחקות תמיד, מי יודע אם היו נמלטים אף מנץ של עשרה להיות מאמינים בהקב"ה אמונה פשוטה בלי שום פשרות ואמונות טפלות ר"ל, כי בעוה"ר רובא דרובא נתפסים ונופלים לשורש המינות ר"ל ה' ירחם ואין לנו להשען כ"א על אבינו שבשמים.

(דברי יואל פ' בא)

הניסיונות עצומים, גם הרבה הזדמנויות נודמן לכל אחד ואחד יען שנצטרך לטובתם כי הכל בידי המלוכה ונותנים להם חזיון ושבח באופנים שונים פעם באונס ופעם ברצון, וקשה לעמוד בעניינים אשר כמעט בכל יום ולפעמים בכל רגע יש ספיקות של יהרג ואל יעבור, ומי הוא המורה דרך בדורינו בספיקות חמורות כאלו, כי בכל חשש של חזיון למינות או מודי להו הוא בספק של יהרג ואל יעבור ק"ו מע"ז. (ויאל"מ מאמר ישוב א"י סי' קנ"ג)

*

ובסי' קנ"ח מסיק זו"ל: והנה זה ודאי שמוטל עלינו לחזק את היראים וחרדים הדרים בא"י בצרה ובצוקה ר"ל ועוסקים שמה בתורה ומצות בנסינות קשות וצריכים חזיון רב בפרנסה ודירה ובחינוך הבנים והבנות, ובמה שנותנים להם

כ"ק מרן רבינו הק' בעל ברך משה זי"ע

משה נכתב ברוח הקודש, והיא המלמדנו אורחות חיים עד ביאת הגואל.

(ברך משה פר' וישב)

*

על כן יאמר בספר מלחמות ה' אשר הנחיל לנו מורשה כ"ק מרן דודי הגה"ק זי"ע לפקוח עינים עורות להוציא ממסגר אסיר שם יתנו צדקותיהם אשר עשה עמנו להנחיל לנו תורה שלימה באלו דברות קודש שנשארו לנו מורשה הלא הם כתובים בספריו ויאל משה וכו' וכו', תורת אמות היתה בפיהו ועוולה לא נמצא בשפתיו כי מלאך ה' צבאות הוא. ומעת דודי הגה"ק זי"ע עלה ונתעלה לאור באור החיים בעדן העליון רבתה בנו האנחה ולא מצאנו מנוחה כי קמו זדים לבלע נחלת ה', על עם ה' יערימו סוד ויתיעצו על צפוניו, ואנו אין לנו אלא להתחזק בנועם אמרותיו לשבוע מזוי דברותיו להגות בספריו הקדושים אשר יאירו נתיב לכל החפץ לאור באור החיים להיות למו לעינים לדעת את הדרך ילכו בה לא נטה ימין ושמאל.

(הקדמתו על שו"ת דברי)

ובדורינו השפל בעקבתא דמשיחא אשר החושך יכסה ארץ יש לעסוק בספרי מרן דודי זלה"ה אשר לכל ישראל האיר הדרך ילכו בה בעניי אמונות ודעות, לבל יפלו ברשת זו טמנו המינים והאפיקורסים למיניהם, אלא להתחזק באמונת אומן בביאת המשיח וי"ג עיקרי אמונה.

(ברך משה פר' בחוקתי)

*

ועל אחת כמה וכמה טובה כפולה ומוכפלת למקום עלינו, על שהיה בעזרנו והציל את רועה אבן ישראל מרן דודי זלה"ה, אשר האיר כעמוד האש לפני מלחנה ישראל, להדריכם במעגלי צדק, לבל יעשקו זדים לנשות מדרך האמת, ובספרו הק' ויאל משה מיד ה' עליו השביל להציל את הדור כולו לבל יתפשו ברשת הרשעים, וידוע מה שכתב ק"ז הדברי חיים זי"ע בתשובותיו (ח"ב י"ד סי' ק"ה) כי אף בזמנינו אלה תופיע רוח הקודש בחכמי הדור המחברים ספרים לשם שמים, עיי"ש, ובכן ברור כשמש שהספר ויאל

כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

ובצוק העתים הללו אשר רוחות זרות מנשבות ברחובות, חובה עלינו לשנן דבריו הקדושים שנאמרו לשעתם ולעתיד לבא על בנינו ועל דורותינו, עדי יערה ה' רוח ממקום וילמדו תועים בינה ומלאה הארץ דעה את ה' בב"א.

(מתוך מכתב קודש להתאחדות אברכים בארה"ב תשס"ו)

*

בעניי אמונה ודעות שורה ג"כ בעולם תורה ובוהו, ומרן דו"ז

נתתי שמחה בלבי משמועות טובות וכו' שבנוסף לשיעורי תורה הקבועים מדי יום יום הוסיפו שיעור מיוחד בדבוק חברים בספה"ק ויאל משה בעיון, אשר באור דבריו הקדושים של כ"ק מרן דו"ז הגה"ק זלה"ה שנאמרו ביקד אש להבת שלהבת ביסודות הדת ועיקרי האמונה, נמצא אור בחשכות הגלות בעקבתא דמשיחא.

(מתוך מכתב קודש לאנ"ש באנטווערפן)

תמידים כסדרן ללמוד בספרו הק' במקומות אלו אשר האריך לברר חומר האיסור של השתתפות בבחירות, ולא במטרה כדי להיכנס בוויסוחים לישא וליתן עם אחרים (כי באמת כבר כתב מרן דו"ו זללה"ה בהקדמה שאינו מדבר להם ולדומיהם, כי אסור להתווכח עמם ולומר להם תוכחה), אלא תכלית הלימוד כדי שהוא בעצמו ידע ויהיה בקי באלה הדברים שלא יתבלבל מן הסתת הזמן, וכבחינה דמתאמרא משמיה דהרה"ק מהר"ש מבעלזא זללה"ה, לפרש הכתוב (פ' בא) למען תספר באזני בנך וכו' וידעתם כי אני ה', הכוונה שע"י שתספר נסים ונפלאות הבורא ב"ה, תבא בעצמך מן הסיפור להשיג בידיעת הבורא עכ"ד, וכמו"כ ע"י העסק בספריו הק' יבוא בעצמו להשגה בחומר האיסור, וממילא יוכל גם למסור לאחרים דוקא אלו המבקשים לדעת דרך האמות, **ידוע פתגם המלך חסרון הסברה הוא חסרון הבנה, ולכן יש להזהר שלא יהיה בענין זה חסרון הבנה**, וממילא לא יהיה חסרון הסברה, למען תדעו דרך ה'.

(דברים חוצבים להבות אש שדרש מרן רבינו שליט"א לפני אנ"ש בבית מדרשו הגדול פה בני ברק בעת ביקורו בארצה"ק פ' ויצא תשס"ג לרגל שמחת הבר מצוה להרב ויואל מייזליש הי"ו בן מורינו הגה"צ ראש ישיבתנו שליט"א)

חיבר ספה"ק ויואל משה שבה בירר כשמלה כל פרטי הדינים והאיסורים שנכלל בזה והעמיד יסודות איתנים ומצקים בעניני האמונה השלימה והטהורה, וזהו כח דקדושה שלוחם ומשבר כח הטומאה של הקליפה הציונות אשר כל סוחות הקליפה נכללים בה, כאו"א צריך לידע טעמי האיסורים הן מעצם האיסור ליקח מדינה לפני ביאת המשיח ולקבוע בו שיעור תמידי שיהיה לו השגה וידיעה בענינים חמורים אלו.

*

עלינו לאחוז בדרכו הטהורה ובשיטתו הק' ולהגות בס' הק' הלא הם כתובים בספר הק' ויואל משה וכו', רק בכח זה נוכל להתחזק בגלותינו ולהתאמץ בדורינו, עדי נוכח לביאת גואלינו שנושע במהרה.

*

ובענין הזה עלינו לדעת כי כבר האיר לנו מרן דו"ו זללה"ה בספרו הק' את הדרך נלך בה, וחרט דעת תורה באש שחורה על גבי אש לבנה, והאריך לברר באריכות כל חומר הענין, ועכשיו בבא הזמן צריך כ"א מאנ"ש לחזור ולשנן דעת תורתנו הקדושה הברירה שלמד עמנו, **והנני מבקש בזה את כל אנ"ש שכל אחד יראה לקבוע לעצמו שיעורים**

מורינו הגה"צ ראש ישיבתנו שליט"א

ואין לנו עצה ותבונה איך להנצל מהנחל השוטף מים עכורים ודעויות מזובות, כי אם בזאת שנתחזק לעסוק בספריו הק' שהאיר לנו מן החשיכה, בספרו הק' ויואל משה או בספרו הק' על הגאולה ועל התמורה שהוא שוה לכל נפש, ותלי"ת שנתייסדו בקרב קהילתנו שני שיעורים לעסוק בספה"ק ויואל משה, ואברכים תלמידי חכמים יושבים ועוסקים בצוותא בבירור וליבון חוות דעתו של רביה"ק, וישמע חכם ויוסף לקח להצטרף לשיעורים אלו, או לקבוע שיעורים נוספים, ואפי' לעסוק בהם איש וביתו או עם חברותא, ועי"ז נזכה להשאיר דבקים באלקים חיים, ויסיר ה' חרון אפו מעמו ומארצו ומנחלתו ובזכות האמונה הצרופה נזכה לקרב הגאולה השלימה, בב"א.

(רעוא דרעוין שב"ק פרשת תו"מ תש"ע לפ"ק)

...והנה בשנים קדמוניות בחיים חיותו של רביה"ק זי"ע אותו הדור אשר זכו לראות פני קדשו ולשמוע דברי קדשו מלהבות אש, לא עלתה על דעתם שום מחשבה של מינות וציונות, כי ראו האש הגדול אשר בער בליבו הק' עבור שמו ית', אבל בזמנינו אשר רביה"ק זי"ע איננו איתנו, וגם לרבות שפשתה נגע הצרעת במחנינו על ידי העיתונים אשר מחלקים חנים אין כסף עד לפתח הבית ממש, ואפילו שיוצאים לאור על ידי אנשים חרדים מכל מקום ידע הקהל ויזהר שלא להכניסם לפתח הבית כי המה נגועים בכפירה ומינות, וכל סיפור וחדשות נגוע בציונות ומינות, ועל ידי שהאדם קורא עיתונים אלו מתחיל להתבונן בדרכי פעולתיהם האם עושים כהוגן או לא, או האם צריכים ללחום ביתר שאת ותקיפות, ובא בשגגה לידי מינות רח"ל.

חבר יקר !

הצטרף נא לא' השיעורים במסגרת חבורות "ויואל משה"

ביום ד'

ע"י הרב נחמן כהנא הי"ו
בשעה 9:50
בבית מדרשו בשיכון

ביום ב'

ע"י הרב ישעי' בן ציון בנעט הי"ו
בשעה 9:00
בבית מדרשו בשיכון

במוצש"ק

ע"י הרב יעקב שלמה כהנא הי"ו
שיניי זמן בשעה 9:15
בבית מדרשו בשיכון

שהשמה במעונם

ברכת מזל טוב

הננו משגרים ברכת מז"ט חמה ולבבית לאנשי שלומינו תומכי וידידי כוללנו הק' די בכל אתר ואתר כאו"א בשמו הטוב יבורך

קרית יואל

הולדת הבנים

מנ"ה יחיאל מיכל גלאנץ הי"ו
מנ"ה יחיאל מיכל ארי' (לייב) גליק הי"ו
מנ"ה מנחם מענדל גרינפעלד הי"ו
מנ"ה יואל א שר ווידער הי"ו - תאומים
מנ"ה שלום יצחק וויינבערגער הי"ו
מנ"ה הלל כהנא הי"ו
מנ"ה שלמה יעקב ניי שטאדט הי"ו
מנ"ה יואל אפרים פישל פריעד הי"ו

הולדת הבנות

הרב ר' ברוך שלמה וויינבערגער שליט"א
מנ"ה יואל (ברכ"מ) גאלד שטיין הי"ו
מנ"ה יואל (ברכ"מ) גראס הי"ו
מנ"ה אברהם יעקב מערמלשטיין הי"ו
מנ"ה יואל (ברכ"מ) ניימאן הי"ו
מנ"ה יואל (ברכ"מ) שפיטצער הי"ו
מנ"ה שמואל יצחק קליין הי"ו
מנ"ה שמואל שמעלקא קליין הי"ו

מאנסי

הולדת הבן

מנ"ה ישע' קליין הי"ו

אויסטראליע

הולדת הבנים

מנ"ה אברהם יודא וויינפעלד הי"ו
מנ"ה שמועה נפתלי צבי קלאגסר וון הי"ו
חתני מרה מרדכי יעקב ווייס הי"ו, ש"ב

בארא פארק

הולדת הבנים

מנ"ה יואל שווארץ הי"ו
מנ"ה ישע' שטערן הי"ו

הולדת הבנות

מנ"ה נפתלי הירצקא בראך הי"ו
מנ"ה בערל לעוו הי"ו
מנ"ה חיים אלי' רייזמאן הי"ו
מנ"ה שמעי' ראזנפעלד הי"ו
אירוס' הבן

הרב יעקב אלימלך האלבערשטאם שליט"א

נישואי הבן

מנ"ה חנוך אבעלעס הי"ו

בני ברק

הולדת הבן

מנ"ה אברהם יעקב בנימין טוסיג הי"ו
ולאבי הרב שלמה יצחק טוסיג הי"ו, י"ם
ולחות מרה שלמה מאיר ראזנבערג הי"ו
ולקוטי הרב נחמן יאקאב הי"ו, י"ם
ולח"ו מנ"ה משה יעקב ראטער הי"ו

הולדת הבת

מנ"ה שמואל אברהם נילנדער הי"ו
ולחות מרה יצחק אייזיק האלבער הי"ו

הכנס בנו לעול התורה והמצוות

הרב יחיאל מיכל אברהם פרידמאן הי"ו
ולאבי מרה הלל פרידמאן הי"ו

וויליאמסבורג

הולדת הבנים

מנ"ה ישראל אפרים ב"ר יוסף ע"ה ווייס הי"ו
מנ"ה הלל ב"ר יודא כהנא הי"ו
מנ"ה דוד יואל ב"ר אלי שטויב הי"ו
מנ"ה חיים יצחק ב"ר פנחס יוסף בערקאוויטש הי"ו
מנ"ה יואל ב"ר אברהם לייב שניטצער הי"ו
מנ"ה וואלק ב"ר אברהם לייב שניטצער הי"ו
מנ"ה משה אברהם יודא ב"ר שמעון צבי ווידער הי"ו
מנ"ה יואל בן אבד"ק בוענאס אייר עס עק שטיין הי"ו
מנ"ה יואל פישל ב"ר אברהם יעקב פריעד הי"ו

הולדת הבנות

הרב ר' דוד ב"ר ישכר דוב הירש שליט"א מו"ץ
מנ"ה יואל ב"ר יעקב זינטן בליך הי"ו
מנ"ה יואל ב"ר ליפא יאקאבאוויטש הי"ו
מנ"ה משה ב"ר ימי צבי בערקאוויטש הי"ו

אייראפע

הולדת הבת

מנ"ה ניסן משה כהנא הי"ו, לאנדאן
בן מנ"ה רפאל כהנא הי"ו - חתן מנ"ה יצחק אייזיק קליין הי"ו

הכנס בנו לעול התורה והמצוות

הרב ר' ליפא ברוין שליט"א דומ"ץ מיטרא לאנדאן

ירושלים

הולדת הבן

מנ"ה אירי לעוו הי"ו
ולאבי מרה אברהם ודועס לעוו הי"ו, לאנדאן

אירוס' צאצאיהם

מנ"ה ישראל מאיר ראזנבערג הי"ו, דומ"ס	הבד"ח יעקב ב"י	מנ"ה אברהם יעקב מאשקאוויטש הי"ו, ב"פ
מנ"ה ישראל הכהן לאנדא הי"ו, דומ"ס	הבד"ח בנציון ב"י	מנ"ה אברהם יוסף פריעד הי"ו, דומ"ס
מנ"ה אברהם דניאל סאפדי הי"ו, דומ"ס	הבד"ח יוסף ב"י	מנ"ה ברוך סאלאמא הי"ו, ארגעטינא
מנ"ה ליפא פייפער הי"ו, ב"פ		מנ"ה יעקב יצחק פריעדמאן הי"ו, ב"פ
מנ"ה מרדכי אלעזר הירש הי"ו, ב"פ	הבד"ח שמחה ב"י	מנ"ה משה אלי' וויינשטאק הי"ו, ב"פ
מנ"ה חיים הערש סטראלאוויטש הי"ו, ב"פ	הבד"ח משה ב"י	מנ"ה ישע' בצלאל ברוין הי"ו, ב"פ
מנ"ה שמשון שרגא פאגלע הי"ו, ק"י	הבד"ח אברהם ב"י	מנ"ה אברהם חנוך העניך פריעד הי"ו, ק"י
מנ"ה יושע יודא גלאנץ הי"ו, ק"י	הבד"ח מנשה ארי' לייב ב"י	מנ"ה אלעזר יוסף זייטש הי"ו, לאנדאן
מנ"ה מנחם שלמה שווארץ הי"ו, לאנדאן	הבד"ח יוסף ב"י	מנ"ה משה פישער הי"ו, מאנטשעסטער
מנ"ה אלימלך גאלדבערג הי"ו, מאנטשעסטער	הבד"ח יעקב דוב ב"י	מנ"ה אלעזר אברהם גאלדבערג הי"ו, מאנטשעסטער
מנ"ה עקיבא פינקל שטיין הי"ו, צידיק	הבד"ח ישראל ב"י	מנ"ה בערל שטראה הי"ו, לאנדאן

נישואי צאצאיהם

מנ"ה ישראל יעקב פאלאק הי"ו, דומ"ס	החתן שלמה זלמן ב"י	מנ"ה אברהם מארקאוויטש הי"ו, דומ"ס
מנ"ה אברהם משה לאנדא הי"ו, דומ"ס	החתן חיים צבי יחיאל ב"י	מנ"ה יודא ברוך ווייזמאן הי"ו, דומ"ס
מנ"ה חיים צבי גאלדבערג הי"ו, דומ"ס	החתן יואל ב"י	מנ"ה אברהם יושע פריינד הי"ו, דומ"ס
מנ"ה משה ניסן ראזנבערג הי"ו, דומ"ס	החתן יעקב מנחם מענדל ב"י	מנ"ה מרדכי גדלי' שפיטצער הי"ו, דומ"ס
המ"צ אדמו"ר מדעש שליט"א, ק"י	החתן משה זאב ב"י	הרב ר' משה שמואל ראטענבערג שליט"א
מנ"ה אבנ'ל גאנזל ב"י, ק"י	החתן אליעזר ב"י	מנ"ה שלמה הערש מארקאוויטש הי"ו, ק"י
מנ"ה יושע מרדכי הלוי ווערבערגער ב"י, ק"י	החתן מנחם זאב הלוי ב"י	מנ"ה אהרן גראסבערג ב"י, דומ"ס
מנ"ה שלמה גראסבערג ב"י, ב"פ	החתן אברהם משה ב"י	מנ"ה ר' זלמן יודא טייכמאן ב"י, ק"י
מנ"ה נחמיה גראסבערג הי"ו, מאנטשעסטער		מנ"ה דוד האכבערג הי"ו, לאנדאן

אדער קען מען שיקן דורך א פקעס אדער מייל

a.ch.bnb@gmail.com - FAX: 011-9723-6166382

צו מעלדן א שמחה קען מען זיך פארבינדן צו:

011-972-52764837 און אין אר"י 845-662-5579